

tribuna

LIST SLOVENSKE ŠTUDENTOV

LETO XIV.

Ljubljana, 27. maja 1964

Štev. 18

INTERVJU S SEKRETARJEM UNIVERZITETNEGA KOMITEJA ZK MITJO STUPANOM

O PREDKONGRESNI DEJAVNOSTI ŠTUDENTOV - KOMUNISTOV

POMANJKLJIVO IDEJNO POLITIČNO DELO

»Kako se odvija predkongresna aktivnost Zveze komunistov na univerzi?«

»Predkongresno aktivnost Zveze komunistov na univerzi označujejo zelo živahna prizadevanja komunistov, samoupravnih organov in Zveze študentov pri reševanju vseh odprtih in še vedno nerešenih problemov, pred katerimi je danes univerza. Zlasti intenzivno je bilo delo pri sprejemanju statuta fakultet in univerze, prav sedaj pa so po fakultetah fakultetne konference ZK in konference nekaterih osnovnih organizacij širša posvetovanja in sestanki aktivov ZK. Konec junija bomo imeli predkongresno konferenco komunistov ljubljanske univerze, na kateri bomo tudi izvolili delegate za kongres ZK.

Uvod v predkongresno aktivnost ZK na univerzi je predstavljala razširjena seja UK ZKS, na kateri so komunisti ocenili politično situacijo na univerzi in obenem nakazali osnovna vprašanja, za rešitev katerih bi se morali v predkongresnem obdobju angažirati komunisti, obenem pa zavzeli tudi osnovna stališča in smernice za njihovo reševanje. Nadaljnja dejavnost bo potekala zlasti v dveh smereh: po eni strani naj se komunisti zavzemajo za reševanje vseh odprtih problemov v okviru samoupravnih organov in Zveze študentov v smislu sprejetih stališč, po drugi strani pa bo potrebno v okviru organizacij ZK razčiščevati nekatere idejne in politične probleme; zlasti odnos komunistov do stališč smernic za predkongresno dejavnost ZK in njihovo zavzemanje za izvajanje sklepov razširjene seja UK ZKS.

»Katerim problemom so posvetili komunisti v razpravah v osnovnih organizacijah največ pozornosti? Kaj meniš o intenzivnosti oziroma kvaliteti diskusij?«

»Ker so za proučevanje in izdelavo stališč do problemov študija, finansiranja fakultet, družbene izobrazbe študentov itd. primernejše druge, globljše oblike zbiranja komunistov (širša posvetovanja ali pa aktivni komunisti, ki na reševanju teh vprašanj neposredno delajo), so komunisti v osnovnih organizacijah, deloma tudi v manjših aktivih in grupah, obravnavali predvsem gradivo VI. plenuma CK ZKJ. Pri tem so se ustavili predvsem ob proučevanju vlog ZK, idejne enotnosti, notranje demokracije v ZK in vlogi kritike. Razprave so bile v vseh organizacijah, katerih člani res aktivno delujejo v družbeno-političnem življenju zelo živahne in življenjske, v tistih, ki se še zapirajo vase in svoje notranje organizacijske probleme, pa imamo tudi primere golega premlevanja in obnavljanja stališč plenuma, čeprav bi prav takšnim organizacijam moral VI. plenum največ povedati.

Na drugi strani pa se pri nekaterih, sicer zelo aktivnih komunistih, srečujemo z nerazumevanjem in nepoznavanjem vloge ZK in nekaterih idejnih političnih problemov, zato se kažejo tudi primeri nenotnega nastopanja navzven, brezkoristnega kritiziranja in neodgovornosti.

»Kako so se komunisti znašli sredi živahnih razprav o najaktualnejših univerzitetnih problemih in problemih našega družbeno-političnega, kulturnega in gospodarskega življenja, za katere so se začeli študentje v zadnjem času živo zanimati? So znali z močjo argumentov usmer-

jati oziroma vplivati na mnenje študentov o teh problemih?«

»Angažiranje pri reševanju problematike svojega delovnega okolja in zavzemanje za najnaprednejše rešitve je vsekakor osnovna naloga komunistov. Tu gre za vsakodnevni boj za izgrajevanje novih socialističnih odnosov hkrati z zavzemanjem za napredno in sodobno organizacijo pedagoškega in znanstvenega dela. Komunisti

ne zavzemajo nobenih stališč, so sicer »lojalni«, obenem pa tudi neprizadebo in pasivno opazujejo dogajanja okoli sebe. Prav predkongresna dejavnost naj poskuša takšno stanje odpraviti!«

»O potrebi povečanja skrbi za sprejemanje novih članov že precej časa govorimo. Kakšen bo poudarek na tem v predkongresnem obdobju?«

»Mentaliteta zaprtosti osnovnih organiza-

so sicer večinoma zelo aktivni pri operativnem reševanju teh problemov, včasih celo na način, ki zavira širšo iniciativo in aktivnost delovnih kolektivov in vseh študentov (kadar s poprejšnjim dogovarjanjem znotraj svojih organizacij v povsem operativnem smislu opravljajo delo samoupravnih organizacij), ob tem pa zanemarljivo idejno-politično delovanje in ostajajo brez povezave s širšimi družbenimi interesi. Prav na tem, idejno-političnem aspektu mora torej biti poudarek, kadar komunisti proučujejo te probleme v svojih organizacijah, le tako se bodo kot posamezniki zares mogli boriti za svoja pričanja in poglede. Žalostno je, da mnogi komunisti ob vsem tako živahnem delu na univerzi ostajajo nekje ob strani,

cij na fakultetah se počasi, a vztrajno podira. K temu prispeva tudi posebno v zadnjem času poudarjena javnost dela ZK, razen tega pa osnovne organizacije že mnogo skrbneje spremljajo razvoj mladih ljudi, ki jih vedno bolj živahna aktivnost Zveze študentov formira kot aktivne družbenopolitične delavce. Prav s takšnimi res aktivnimi in kritično mislečimi mladimi ljudmi, ki pa imajo zaupanje v našo pot razvoja in v Zvezo komunistov kot njegovo vodilno silo, moramo okrepiti in osvežiti naše vrste za boj proti slabostim, birokratskim ostankom in lenobnosti, kar je pred VIII. kongresom še prav posebno važno.

»Ali lahko poveš, kako se bo odvijala predkongresna dejavnost v preostalem obdobju?«

ORGANIZACIJSKA NEDOSLEDNOST

V sredo, 20. maja, je bila letna skupščina Zveze študentov biotehniške fakultete, verjetno ena izmed mnogih konferenc, ki so imele težave s premajhno udeležbo. Kljub dejstvu, da je stari fakultetni odbor obvestil fakultetno upravo o skupščini že nekaj dni prej, le-ta ni urenila, da bi vsaj v času, ko je bila skupščina (dopoldne), predavanja in vaje odpadle. Kasneje so nekateri profesorji samoiniciativno ukrepali in udeležence skupščine opravičili, ali pa odpovedali predavanja.

Ze samo dejstvo, da so študentje pred letno skupščino, velikim dogodkom v delu študentske organizacije na fakulteti, v dilemi ali se bo skupščina zaradi premajhne udeležbe sploh lahko odvijala ali ne, povzroča organizaciji veliko politično škodo in so pomanjkljivosti pri organizaciji tega dogodka vredne še večje obsodbe. Zatorej ni čudno, če večina študentov podvomi v zavzetost bodočega fakultetnega odbora, če so od 15 predlaganih članov na skupščini prisotni samo trije.

—iv

OST TEDNA

Cas, ki je preostal do konca študijskega leta, bodo izpolnile predvsem letne fakultetne konference, konec junija pa bo posebna predkongresna univerzitetna konferenca, ki bo obravnavala delo komunistov v predkongresnem obdobju in izvolila tri delegate univerze za VIII. kongres ZKJ. V jesenskem obdobju na bo treba še močneje nadaljevati z delom pri reševanju najvažnejših problemov univerze in fakultet. To bo zahtevalo vsestranska prizadevanja in dejavnost vseh komunistov ljubljanske univerze, kot tudi samoupravnih organov in Zveze študentov. Upam, da bodo nova vodstva ZK in Zveze študentov k temu odločilno prispevala!

Zapisal D. Mirošič

Študenti se morajo pravilno vključevati v delovni kolektiv

Na VI. obnem zboru republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je tovarišica Justa Lenardon razpravljala o vprašanjih študentske in kadrovske politike v podjetjih. Ker razprava na za nas nov način načena nekatera vprašanja iz tega področja, jo v celoti objavljamo.

V svoji razpravi bi spregovorila predvsem o kadrovanju, izobraževanju in štipendiranju strokovnega kadra. Vsak dan lahko ugotovimo, da nam v naših gospodarskih organizacijah manjka zaradi odhoda starejših strokovnjakov v pokoj in zaradi kvalifikacijskih sprememb v strukturi zaposlenih vedno več strokovnjakov s srednjo, višjo in visokošolsko izobrazbo. Najbolj pereč problem predstavljajo še vedno strokovnjaki s srednješolsko izobrazbo.

Da bi si gospodarske organizacije zagotovile pravočasno dovolj kvalitetnega strokovnega kadra, bi morale imeti na podlagi perspektivnih investicijskih in proizvodnih planov skrbno izdelane perspektivne plane strokovnega kadra.

Večina gospodarskih organizacij še danes ni pristopila k izdelavi teh planov. Kjer pa so izdelani, se zaradi stalnih sprememb v investicijskih planih, ki nastajajo zaradi menjajoče se kreditne politike, tudi spreminjajo. Kljub temu pa te gospodarske organizacije z njimi vendarle usmerjajo štipendiranje, dopolnilno izobraževanje in specializacijo že zaposlenih strokovnjakov.

Iz tega sledi, da podjetja, ki imajo perspektivne plane strokovnega kadra, ki skrbijo za pravočasen dotok tega kadra, ne bi smela imeti problemov ali celo pomanjkanja strokovnjakov.

Vendar nam praksa pokaže drugačne rezultate. Poglejmo jih in pri tem osvetlujemo tudi štipendiranje z druge strani, kot je opisano v našem dnevnem časopisu.

Štipendije sklepajo gospodarske organizacije pogodbeno na podlagi perspektivnih potreb. V večini primerov imajo v času študija stike s študenti in sledijo njihovim uspehom. V mariborski tekstilni tovarni smo ugotovili, da se 28 odstotkov študentov ne zaposli pri štipenditorju, od tistih pa, ki se zaposli, jih 50 odstotkov nadaljuje študij na različnih višjih šolah. Nič boljše ni v drugih podjetjih, saj npr. železarna Zenica išče po vsej državi svojih 282 študentov od 800 štipendiranih.

Cepprav vemo, da mora gospodarska organizacija računati z ostopom študentov, so to kljub temu zaskrbljujoče številke. In tudi pri dobro izdelanih perspektivnih načrtih podjetja ne bodo dosegla zaželenih uspehov.

Kakšni so vzroki, da se študenti ne zaposlijo pri štipenditorju? Navedla bom le nekaj primerov.

Ekonomist, zelo dober študent, s katerim smo imeli ves čas študija dobre stike in za katerega je bilo po potrebi in njegovi želji tudi rezervirano delovno mesto v konjunktornem oddelku, se je brez

vednosti štipenditorja takoj po študiju zaposlil kot direktor ekonomske srednje šole. Intervencije z vseh strani, in to od predsednika občine pa do drugih bolj ali manj vplivnih tovarišev, so preprečile celo povrnitev prejetih zneskov štipendije, ki so znašali okrog pol milijona dinarjev.

Štipendist višje ekonomske komercialne šole se je po končanem študiju zaposlil kot pripravnik na delovnem mestu kot referent izvoza. Značilno za študente višje ekonomske komercialne šole je, da skoraj vsi računajo, da bodo mnogo potovali v inozemstvo. Že v času stažiranja pa je tovariš ugotovil, da zaposlitev v komercialnem oddelku ne daje mnogo izgledov za potovanja. Odpovedal je službo in podpisal pogodbo o vračanju prejete štipendije z izgovorom, da je ugotovil, da ga delo v izvoznem oddelku ne veseli, ampak da ima veselje za delo v turizmu, kjer se hoče zaposliti kot organizator športnih prireditev doma in v inozemstvu. Prevzel je organizacijo FIS-a prireditve v Mariboru, kjer so mu nudili takoj 60.000 din mesečnih dohodkov. Bil je na vseh sprejemnih zabavah, ki so bile organizirane v času FIS-a in to mu je seveda bolj odgovarjalo kot pa delo v industriji.

Se težje je pri dekletih. Končajo študij, se poročijo in nato, kar je sicer razumljivo, želijo k možu, ki je navadno zaposlen v drugem kraju. Izgubimo jih.

Ker na podobne načine, ki jih vseh ne morem tu posredovati, odpade mnogo mladih moči, sprejmemo seveda z veseljem te, ki se sami javijo v podjetju.

Navadno so to mladi strokovnjaki, ki jih je štipendiralo kakšno manjše podjetje izven mesta. Štipendiji so v enem ali dveh letih »odslužili« navadno na vodilnih delovnih mestih v teh podjetjih, ki so komaj čakala, da bodo končno imeli strokovnjaka. Čeprav kot strokovnjaki — začetniki brez prakse niso mogli podjetju, ki jih je štipendiralo, nuditi to, kar je delovno mesto od njih zahtevalo — njih navadno takšna podjetja zelo dobro nagrade. Takoj, še tisti mesec, ko »odslužijo« štipendijo, pa odpovedo, gredo v mesto in prično iskati drugo delovno mesto. Sprejmemo jih. Ko obrazložimo, da je pri nas povsem druga dejavnost, da je za predvideno delovno mesto potrebno stažiranje po programu in da so po pravilniku, veljavnem v podjetju, predvideni za pripravnika takšni osebni dohodki, se končno vda, vendar zato, da ostane v mestu in seveda v prepričanju, da se mu godi krivica.

Tudi gospodarske organizacije greše pri uvajanju mladega strokovnjaka v delo. Povsod še nimajo vpeljano obvezno stažiranje po programu in tudi mlad strokovnjak stažiranje odklanja. Sicer ob koncu stažiranja prizna, da je bilo potrebno, da mu je mnogo koristilo. Potem se tudi navdušuje za stažiranje tistih strokovnjakov, ki pridejo za njim. Res pa je, da se vsak raje zaposli v podjetju, kjer ni v

uvajalnem programu zahtevano tudi stažiranje.

Slabo ravnamo tudi, kadar mlademu strokovnjaku nalagamo funkcijo za funkcijo. Morali bi mu najmanj tri leta dati časa, da se vživi v kolektiv, da ga spozna, da se usposobi za delovno mesto in tudi za aktivno udejstvovanje v političnih organizacijah. Lahko ga medtem še aktiviziramo, vendar v začetku z manj odgovornimi funkcijami in šele nato naj postopoma napreduje tudi na tem področju. Dogaja se, da si s funkcijo skušajo ustvariti najbolj ugodne pogoje (zagotoviti stanovanje, specializacijo v inozemstvu itd.). Čez tri leta pa nimamo niti strokovnjaka, niti politično aktivnega delavca. Vprašanje je, kako je svojo funkcijo opravljal, če ni dobil spoznal kolektiv in njegovih problemov. Večkrat na ta način pokvarimo strokovnjaka.

Moje gledanje in obenem predlogi za čim hitrejšo vključevanje mladega strokovnjaka pa so:

1. Kot vsi člani kolektiva naj se tudi mladi strokovnjak okvirno seznani s podjetjem na uvajalnem seminarju.

2. Po skrbno individualno izdelanem programu stažiranja za delovno mesto

Nadaljevanje na 5. strani

Priznanje za delo

Na slavnostnem plenumu Univerzitetnega odbora ZŠJ so izrekli trem študentskim organizacijam

Na slavnostnem plenumu univerzitetnega odbora ZŠJ, ki je bil v ponedeljek popoldne — udeležil se ga je tudi glavni tajnik univerze tov. Edo Grgič — so izrekli priznanje za plodno dejavnost v preteklem šolskem letu in podelili nagrade študentskim organizacijam na medicinski, ekonomski in filozofski fakulteti. Namen priznanja in nagrad je bil spodbuditi delo Zveze študentov na fakultetah, višjih in visokih šolah ter akademijah. »S pregledom dela Zveze študentov na visokošolskih zavodih v Ljubljani in priznanji nekaterim našim organizacijam bomo hkrati najprimernejše proslavili Dan mladosti,« so poudarili na plenumu.

Kriteriji, na osnovi katerih se je predsedstvo univerzitetnega odbora odločilo predlagati priznanje, so bili naslednji: V kakšni meri so akcije ZŠ na fakulteti zajele širši krog študentov, kakšni so bili rezultati teh akcij, kolikšna je bila širina področja dela Zveze študentov in kakšen je odnos teh organizacij do univerzitetnega odbora. Zadnji kriterij je obsegal celovitost podatkov, ki jih je zahteval UO za ocenitev dela študentske organizacije.

Velja poudariti, da je bil predlog univerzitetnega odbora za podelitev priznanja tem trem študentskim organizacijam, ki ga je plenum spre-

jel, pravilen, saj ni moč prezreti, da so prav te fakultete največje storile za urejanje aktualnih študentskih problemov in da so najbolj pritegnile k delu širši krog študentov.

Ob priznanju so predsedniki nagradjenih fakultetnih odborov dejali:

MILOVAN ČIKIC, ekonomska fakulteta: »Zadovoljen sem, da je naša organizacija dobila priznanje, še posebej ker ga je prejela ob Dnevu mladosti. Ekonomska fakulteta je letos dosegla največje uspehe na področju reforme, razen tega pa moram omeniti naše uspele akcije za izboljšanje materialnega položaja študentov. Menim, da si moramo prizadevati za to, da ne bo prvi pogoj za študij denar, temveč sposobnost in volja za študiranje. Nekateri problemi kot na primer socialna struktura študentov, so zaskrbljujoči in bi jim morala zagledati prav Zveza študentov posvetiti največ pozornosti. Ne smemo čez leto dni ob našem prazniku ugotovljati na nekaterih področjih študentske problematike isto stanje kot sedaj.«

TINE STIPOLEK, filozofska fakulteta: »Na naši fakulteti smo letos ob aktiviranju velikega števila študentov dosegli pomembne uspehe. Uspešno nam je, da je blizu 80 odstotkov študentov sodelovalo v raznih komisijah. Tako je na primer delovalo na področju socialno ekonomske problematike več kot 200 študentov.«

KARL SPARAS, medicinska fakulteta: »V prihodnje bi radi bolj angažirali v Zvezi študentov predvsem nižje letnike. Zato smo zanje priredili uspešni seminar. Zavedamo se, da bo potrebno v prihodnje posvetiti na naši fakulteti vso skrb zlasti vprašanju staža, učnemu programu in drugim aktualnim problemom. Naj tudi povem, da nameravamo v našem strokovnem glasilu »Medicinski razgledi«, za katere smo pred kratkim prejeli v Beogradu priznanje, pisati tudi o solističnih študentskih problemih in ne samo o strokovni medicinski problematiki.« D. MIROSIĆ

Skladnost gospodarskega razvoja v našem ekonomskem sistemu

S svojega vidika bom poskusil prikazati nekatere probleme našega gospodarskega sistema v njihovi vzročni povezanosti in nakazati nekaj svojih splošnih rešitev.

Celotna družbeno-gospodarska dejavnost, ki se odvija v okviru nekega ekonomskega sistema, ima namen s produkcijo čim bolj zadovoljiti potrebe družbe. Zato je moja osnovna misel v nadaljnjem izvajanju družbene produkcije in njeno povečevanje z dvigom produktivnosti, ki ga smatram za najbolj realen indikator gospodarske rasti in uspeha gospodarjenja te družbe. Obenem dajem velik pomen parcialnim ravnotežjem: struktura produkcije (razpoložljiva sredstva) naj bo v sorazmerju s strukturo potreb. Naloga ekonomskega sistema je vzpostavljati ravnotežja preko ekonomskih zakonov in instrumentov ekonomske politike.

Svoboden ekonomski sistem neke avtarktične, izolirane dežele bo ustvaril preko cen taka razmerja med posameznimi panogami, ki bodo dejanski odraz pogojev produkcije teh panog. Odnos se nam bo zdel »normalen«. Če dežela zavzema velik gospodarski prostor, ima torej velik naraven potencial, potem bo to navidezno normalno stanje zelo blizu dejanskim odnosom panog v mednarodnem merilu. Izhod za boljše alokacijo družbenega dela je v vključitvi v mednarodno delitev dela.

Naša država zavzema relativno majhen prostor in nima vseh razpoložljivih naravnih osnov za razvoj nekaterih gospodarskih vej. Da dobimo realno sliko o skladnosti razvoja posameznih vej, moramo iti v zunanjetrgovinsko menjavo, ki naj bo ventilator našega gospodarstva in ne le forsiranje izvoza zaradi priliva deviz in kritja uvoza. Zagotovilo za uspešen izvoz je lahko le relativno visoka produktivnost in kvaliteta izvoznega blaga. O resničnem učinkovanju zunanjetrgovinske menjave na domačem trgu bodo nastale drugačne paritete cen in podjetja se bodo znašla v taki situaciji, ki bo pomenila za nerentabilnimi in v sedanji situaciji mogoče uspevačimi podjetji. Vzpostavljen je nujna sprostitve domačega trga v smislu svobodnejšega formiranja cen, načelna odprava regresov in dotacij gospodarskim organizacijam ter kontrole trgovine. V taki pogojih bo ustvarjen dohodek resnično uspeha nekega podjetja.

Tudi sedanja delitev dohodka v podjetjih je neustrezna. Zdi se mi, da je zato treba iskati vzroke v slabem izkoriščanju kapacitet. Krivdo za to stanje nosi sedanja nepravilna politika cen, je priredila do zapravljenih investicij v objekte, ki so relativno manj potrebni. Sedanja delitev dohodka ni dovolj stimulirala neposrednih proizvajalcev. Gibanja realno ustvarjenega dohodka ter sprememb v produktivnosti niso izzvala ustreznih sprememb v prejemkih. Sredstva, ki so jih gospodarske organizacije odvajale v družbene sklade, so bila pogosto porabljena zaradi izgubljenega stika z realnimi potrebami tako, da ne predstavljajo le izgubljenih investicijskih sredstev, ampak tudi postavitev objektov, ki poslujejo z izgubo. Da obstaja res velika možnost za tako investicijsko politiko, naj služi naslednji kratak prikaz. V letu 1962 so znašale investicije 1230 milijard dinarjev. Od tega odpade na sredstva podjetij 460 milijard (vključena so tudi amortizacijska sredstva) ali 37,5 odstotka. Iz družbenih investicijskih skladov, posebnih družbenih skladov in prora-

čuna pa je bilo investiranih 770 milijard dinarjev ali 62,5 odstotka.

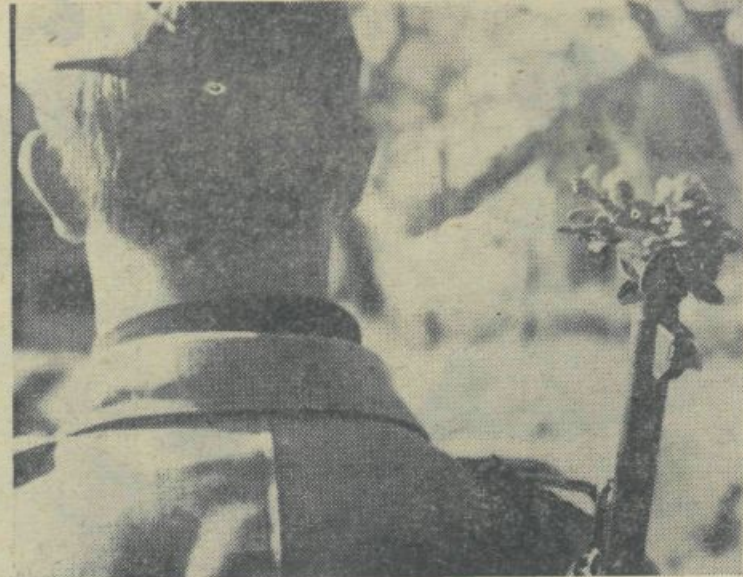
Podjetja bi morala biti nosilec razširjene reprodukcije, zato je nujna sprememba delitve dohodka. Odvajanje družbi naj krije potrebe proračuna in tistih družbenih skladov, iz katerih moramo financirati nerazvita področja, infrastrukturo in javne službe, ki jih ne smemo komercializirati in postaviti v podoben položaj kot podjetja.

Stabilnost gospodarskega sistema se izraža preko stabilnosti trga in cen. Če struktura ponudbe blaga ustreza strukturi povpraševanja, ne bo sprememb v razmerju cen investicijskega in potrošnega blaga. Iz tega sledi, da je mogoče menjati relativni obseg potrošnje v odnosu do investicije le s spremembo v produkciji. Zgolj povečanje dohodkov, z namenom dvigniti potrošnjo in standard ob nespremenjeni strukturi produkcije, bo pospešilo nadaljnjo dirko cen potrošnega blaga. Po letu 1950 rešujemo problem z uvozom agrarnih artiklov, ki so v nekaterih letih obsegali tretjino celotnega uvoza. Posledice so težave v plačani bilanci. Tu zahtevamo v področje panoge kmetijstva in predelovalne industrije. Pospešen razvoj teh panog in ostalih predelovalnih strok nam bo edino jamstvo za resnično povečanje potrošnje. Situacija se lahko menja z nadaljnjim regresiranjem kmetijskih obratov, ali z drugačno politiko cen.

Mislim, da moramo postaviti kmetijstvo v enak položaj kot ostale panoge — na ekonomski račun. Kot vmesna stopnja bi ustrezala že ukinitve verižne trgovine in tistega dela uvoza, ki ima namen »stabilizacije« trga.

Organizacijo dela v podjetjih moramo izboljšati z ustreznimi kadri, uvajati moramo novo tehnologijo in ne samo nove stroje. Velik problem se mi zdi struktura zaposlenosti. Preveč je zaposlenih v administraciji, ki postaja mnogokrat rezervat kvazi strokovnjakov z nizko izobrazbo.

Leopold Pavlin

Fotografiji sta s pohoda ogronomov, o katerem poročamo na 5. strani.

Pravica do kvalitetnega pouka

Na seji fakultetnega sveta pravne fakultete so ob sprejemanju statuta razpravljali ali naj se študentom v statutu zagotovi pravica do kvalitetnega pouka. Čeprav so v statutu določili, da imajo študenti pravico in dolžnost dajati po-

bude, predloge in mnenja o delu pedagoških delavcev (ta formulacija ni dokončna), ostaja bistveno vprašanje nerešeno — odnos med pedagoškimi delavci in študenti je ostal v mejah študentovih dolžnosti in njegovih pobud (ki jih pedagoški delavec lahko sprejme ali pa tudi ne). Vse kaj drugega bi pomenila pravica do kvalitetnega pouka, čeprav moramo hkrati ugotoviti, da bi imelo tako določilo predvsem deklaratorni pomen, saj bi bila kakovost pouka še vnaprej odvisna v prvi vrsti od sposobnosti predavatelja. Vendar bi tako določilo v konkretnih razmerah marsikdaj ne bilo brez pomena. Predlog zanj se je pojavil na fakulteti družbenih ved; in ne naključno.

Ne da bi hoteli dajati kakršnekoli sodbe o pouku na pravni ali katerikoli drugi fakulteti družbenih ved (to nikakor ni namen tega kratkega in načelnega prispevka), pa vendar lahko zapišemo, da je profesorjevo vsakokratno nedvomno opredeljevanje do dogajanja in pojavov na njegovem znanstvenem področju pa v družbi na sploh (saj pri svojem konkretnem delu ne more negirati splošnih družbenih pojavov in dogajanj), da je njegovo živo spremljanje vsega novega, prisotnega, v današnjem času aktualnega, za študenta perečega in zanimivega ena temeljnih lastnosti kvalitetnega pouka. In v konkretnih družbenih situacijah je prav zavzemanje lastnih stališč najtežje, je njihova znanstvena utemeljitev najbolj odgovorna, ustvarjalni dialog s študenti pedagogično najpomembnejši. In pravica študentov do kvalitetnega pouka bi predvsem obsegala te predavateljeve obveze. Ob vedno širšem angažmaju študentov bodo njihove zahteve po dialogu o sedanjih družbenih vprašanjih in o vsem novem na področju njihove znanosti tudi čedalje bolj odločne. B. P.

● AKTUALNA POLEMIKA ● AKTUALNA POLEMIKA ● AKTUALNA POLEMIKA ● AKTUALNA POLEMIKA ● AKTUALNA POLEMIKA

Ob tezah za novi zakon o skrbništvu

Pred nedavnim se je pri nas dokaj živo razpravljalo o tezah novega zakona o skrbništvu in skrbstvenih organih, ki jih je izdelal zvezni sekretariat za zdravstvo in socialno politiko. Ni moj namen poglobiti se v celotno problematiko tega tako pomembnega področja družbenih nalog, čeprav nedvomno ne bi bilo odveč seznaniti z njo tudi širšo študentsko javnost. Omejiti se želim le na enega od problemov, ki so jih nakazale teze, na vprašanje družbene intervencije v družini in pooblastila skrbnika in skrbstvenega organa s tem v zvezi. K razmišljanju o tem vprašanju so me privedla nekatera, žal ne osamljena mnenja nekaterih udele-

ženec javne razprave, za katere sodim, da so združljiva z načeli naše družbene ureditve.

Verjetno v želji, da bi rešili dokaj proces-položaj, ko skrbniški organ nima procesnih pooblastil, da bi zastopal interese svojih varovancev, predvsem v takojmenovanih statusnih sporih, ko gre npr. za ugotavljanje očetovstva ali izpodbijanje zakonskega rojstva, so nekateri udeleženci razprave predlagali, naj bi skrbstveni organ zastopal interese svojih varovancev po službeni dolžnosti zlasti takrat, kadar zakoniti zastopnik neopravičeno ne ukrepa npr.: ko mati nezakonskega otroka ne če tožiti očeta zaradi ugotovitve očetovstva. Ti tovariši so šli s svojimi predlogi celo tako daleč, da so predlagali, naj se v bodoče vlaga tožba za ugotovitev očetovstva v vsakem primeru, ne glede na želje in razloge običajno že tako razočarane matere nezakonskega otroka.

Pri nas imajo otroci, ki so rojeni izven zakona, enake pravice in dolžnosti, kakor v zakonu rojeni otroci. Enake pravice tudi do staršev, ki so dolžni otroke preživljati, vzgajati in skrbeti za njihovo življenje in zdravje. Pri nezakonskih otrocih so običajno vse te dolžnosti preveljane na materina ramena. Po sedaj veljavni zakonodaji mati v otrokovem imenu lahko vloži tožbo za ugotovitev očetovstva, če opravlja roditeljske pravice. Tožbo

lahko vložita tudi skrbnik s privoljenjem skrbniškega organa in otrok sam po svoji polnoletnosti. Naši pravni predpisi torej samo dopuščajo možnost, da se ugotovi očetovstvo po sodni poti in prepuščajo prizadetim, da se svobodno odločijo ali se bodo teh možnosti poslužili ali ne. Ugotavljanje očetovstva torej ni obligatorno.

Kaj po tem takem kažejo že omenjeni predlogi javne razprave? Avtorji teh predlogov jemljejo nezakonski materi pravico odločati o tem, ali naj išče s pomočjo sodišča očeta svojemu otroku, ali pa bo sama prevzela odgovornost za njegovo vzrejo in vzgojo. Vendar ne gre samo za to! Tudi če pustimo intimno plat tega problema ob strani, če nas ne zantmajo materina čustva in izredno mučni prizori pred sodišči, ki velikokrat podrejo še zadnje mostičke med materjo in očetom, tudi če pustimo ob strani vse drugo, ostane vendarle vprašanje, kaj z otrokom in njegovimi interesi? Po zakonu so nezakonski otroci enakopravni z otroci, rojenimi v sklenjeni zakonski zvezi, v življenju pa naša pogosto prisotna malomeščanska mentaliteta še vedno ne omogoča tudi dejanske enakopravnosti, ali bolje rečeno, enakovrednosti. Pomembno je, da ima vsak otrok mater in očeta. Vendar samo zaradi tega, da bi zavezali usta malome-

ščanskim filistrom in dobili nekaj dinarjev za otrokovo preživetje (za kar v očetovskih pravih navadno gre), ne kaže žrtvovati še tako občutljive in ranjene notranjosti izven zakona rojenega otroka s tem, da mu z družbeno intervencijo za vsako ceno najdemo očeta, ki ga otrok sam morda ne bi nikoli hotel poznati. Ob koncu postavljam vprašanje: »Ali lahko skupnost prodre v intimne zadeve matere in otroka in ali lahko nad temi moralnimi načeli prevladajo ekonomski, fiskalni razlogi strah pred tem, da bi morala skupnost vzrediti nezakonskega otroka? Prav je, da v prvi vrsti skrbijo za otroke starši, za njihovo moralno rast in razvoj predvsem takrat, če so zdravi in sposobni za delo. Vendar včasih zahtevajo drugi, plemenitejši razlogi, da odstopimo od teh načel. Družba naj posreduje, kadar mati ni sposobna vzgajati otroka ali nima sredstev za vzdrževanje, torej kadar so ogroženi otrokovi interesi. Delo skrbstvenih organov pa naj se usmeri v pravno in materialno pomoč takšni materi, da bo znala in mogla uveljavljati svoje in otrokove pravice in zahteva tudi do družbene skupnosti, posebno še zdaj, ko želimo, da skrbstvo ne bi bilo le pravna zaščita, ampak celotna skrb za ljudi, ki so potrebni družbenega varstva.

MILAN KUČAN

Status študenta in zdravstveno varstvo

Sedanji status študenta je pravno še neurejen in nedefiniran. Bistveno je drugačen od predvojnega, ko je bil študent rekrut vladajočega meščanskega razreda in se je šolal za bodočega buržoaznega avantgardista in izkoriščevalca, medtem ko je danes študent nosilec najnaprednejše socialistične misli in bodoči visokokvalificirani graditelj socialistične družbe. Vsakodnevna praksa to potrjuje, sedanja stopnja družbenega razvoja pa zahteva, da se ta praksa zapiše in zakoniti, ter se tako pravno uredi status študenta. Sedanji pojmi o statusu študenta so dokaj različni in medsebojno nasprotujoči, ob-

stajata pa dve glavni diametralno nasprotni varianti s celo vrsto prehodov med njimi.

Po prvi varianti je študent delavec, ker je študij delo. Študentu kot delavcu gre do prav vse pravice ki jih naša socialistična družba vsakemu delavcu priznava: osebni dohodek, socialno zavarovanje, priznanje delovnega staža in seveda tudi vse pravice delavca, proizvajalca in aktivnega upravljalca v organih samoupravljanja. To stališče je že uresničeno s članstvom v organih družbenega upravljanja na univerzi in visokih šolah, študentskih domovih in menzah. Tako imajo študentje predsedniška mesta v upravnih odborih študentovskega naselja, akademskega kolegijskega, študentovskega zdravstvenega sklada pri univerzi, so enakopravni člani v raznih svetih.

Po drugi varianti pa študij ni delo in študent ni delavec, ker s študijem ne ustvarja družbenih koristi, ampak ima družba s študijem le stroške, korist pa samo študent. Zato je študent na univerzi ali visoki šoli le uporabnik oziroma potrošnik, vendar v primeru z ostalimi potrošniki v privilegiranem položaju, ker njemu ustava zagotavlja brezplačno uporabljanje virov izobrazbe in znanja, medtem ko ostali potrošniki ali uporabniki svojo potrošnjo oziroma uporabo plačujejo.

Zaradi teh dveh popolnoma nasprotnih gledanj na status študenta v vsakdanji praksi naletimo na celo vrsto najrazličnejših problemov, od katerih vsak nosi v sebi najmanj dve rešitvi, bodisi po prvi bodisi po drugi varianti. Ker pa more biti rešitev samo ena, je današnje stanje nekaj kompromisnega in začasnega. Da bi lahko trajnejše reševali študentsko problematiko, je nujno potrebno pravno fiksirati status študenta.

Pravno neurejeno vprašanje statusa študenta se zato tudi vse bolj in bolj negativno odraža pri zdravstvenem varstvu študentov, ki prav zato nimajo enotnega zdravstvenega zavarovanja, tako da za posamezne zdravstvene storitve nastopajo že pri posamezniku kar dva ali trije plačniki. Zaradi razdrobljenosti sredstev je onemogočeno vsako načrtno razvijanje študentovskega zdravstvenega varstva. S kodificiranjem statusa študenta bi moralo biti rešeno tudi vprašanje enotnega zdravstvenega varstva, vsa sredstva za to bi bila koncentrirana na istem mestu in bi zdravstvena služba za študente dobila enotno in realno materialno bazo.

Danes študent dobiva zdravstveno varstvo v glavnem na tistem mestu, kjer je stalno prijavljen, ne pa na mestu študija. Čeprav na svojem študijskem mestu v štirih do petih letih preživi letno najmanj deset mesecev, je tu prijavljen le začasno. Specifični življenjski pogoji študentov

zahtevajo posebnih prijemov v izvajanju zdravstvenega varstva, kar pa večina dosedanjih plačnikov, ki so daleč iz mesta, kjer naj se to izvaja, ne priznava in ne upošteva. Zato za nekatere dejavnosti služba zdravstvenega varstva težko dobi potrebna finančna sredstva.

Zaradi neurejenega odnosa študent — družba posamezniki mnogo raje uveljavljajo svoje pravice, manj pa mislijo na svoje obveznosti, ki so samo moralne, saj niso z zakonom sankcionirane. Tako se na primer preventivnih akcij, ki obvezno zajemajo vse študente, ne udeleži 10 do 20 odstotkov študentov. Učinkovitost akcije pa pade sorazmerno z odstotkom neudeležbe.

Definitivni korak za rešitev tega problema in tudi za rešitev večine drugih študentskih problemov bo pravna rešitev statusa študenta. Pri tem se mi nehotе vsiljuje primerjava z zakonom o učencih v gospodarstvu (vajencih), ki izpopolnjen z mnogimi dodatnimi predpisi in tolmachenji točno in nedvomno urejeno določa status učencev v gospodarstvu. Če je zakonodajalec lahko rešil pravno vprašanje nižjih kadrov v našem gospodarstvu, se ne bi smel obotavljati in čim prej na podoben način rešiti tudi pravni status najvišje kvalificiranih kadrov.

Dr. Kristijan Derganc

PRED VPISOM NA PEDAGOŠKO AKADEMIJO V MARIBORU

Pred dnevi je izšel v mariborskem Večeru razpis za vpis na pedagoško akademijo. Žal je bilo v njem nekaj napak, ki so jih morali kasneje popravljati. V razpisu nas je prijetno presenetila vest, da bo na akademiji ustanovljena nova skupina za telesno vzgojo, ki se bo vezala še z eno skupino (zemljepis, zgodovina biologija). Od novega študijskega leta naprej bo torej akademija lahko vzgajala učitelje za vse predmete v osnovni šoli, razen gospodinjanske pouka (za ta predmet je namreč primerna šola v Grobljah pri Ljubljani). Glasbeni in likovni pouk bosta enopredmetni skupini.

V istem času so delegacije profesorjev in študentov obiskale srednje šole v Celju, Ptuj, Murski Soboti, Ravnah in Mariboru, kjer so seznanili absolvente srednjih šol s pogoji študija na pedagoški akademiji. Skoraj povsod so bili zastopniki prijazno sprejeti. V Celju so se absolventi učiteljskega zanimali predvsem za pogoje izrednega študija. Ob obiskih in srečanjih so profesorji in študenti razložili absolventom srednjih šol predmetnik pedagoške akademije, pogoje študija, način življenja na šoli in režim študija. Nekateri so menili, da je bil namen obiskov propagirati pedagoško akademijo v Mariboru. Toda razgovori so bili zgolj informativnega značaja. Delati propagando za šolo, ki se je že primerno uveljavila, bi bilo nesmiselno. Absolventom učiteljskega so morali povedati, da se snov pri matematiki ne veže s snovjo, ki je predpisana za učni načrt učiteljskega. Med njima je stopnica v snovi, na katero morajo računati tisti, ki se žele vpisati na akademijo v skupino matematika-fizika. Vendar stopnica ni tako visoka, da bi je ne bilo mogoče z dodatnim delom prestopiti. V istem položaju so absolventi gimnazij, ekonomskih srednjih šol in ostalih, ki jim manjka osnova pri pedagoških predmetih in psihologiji. Vso snov morajo pridobiti na akademiji, kar pa ni tako lahko, saj traja študij le dve leti. Zanimivo in zaskrbljujoče pa je dejstvo, da ni med srednješolci dovolj zanimanja za študij na skupini za razredni pouk. Na to moramo misliti prav posebno sedaj, ko so ukinjena učiteljska. Profesorji, ki so bili letos delegati, menijo, da bi bilo prihodnje leto bolje, če bi izdali primeren bilten, v katerem bi lahko podrobneje opisali študij, življenje in pogoje na pedagoški akademiji. V tem tednu je svet za šolstvo okraja organiziral razgovor s predsedniki svetov za šolstvo pri občinah, kjer so razpravljali o primeren ukrepih v zvezi s študenti pedagoške akademije (štipendije rednim študentom, šestmesečna skrb za študij izrednih študentov, ugodnejši pogoji in materialna podpora izrednim študentom).

Vodstvo akademije ne želi, da bi se na šolo vpisalo veliko število študentov (med njimi taki, ki bi samo vedrili), ampak si želi, da se vpiše veliko število tistih, ki bodo resno študirali, ki bodo imeli potrebne moralne in politične kvalitete ter veselje do poklica, ki je lep, a težak.

Ob vprašanju novih študentov se pojavlja seveda problem prostorov. Pedagoška akademija nujno potrebuje nove, večje in predvsem funkcionalne prostore. Ali si lahko zamislimo šolo te vrste brez opremljenih kabinetov, če vemo, da pouk celo v osnovnih šolah poteka tu in tam v kabinetih?

TONE PARTLJIC

NEENOTNI KRITERIJI IZPITOV

Na nekaterih mariborskih višjih šolah se je zadnje čase pričela pojavljati precej živčna in brezplodna razprava o opravljanju nekaterih izpitov, posebno pismenih. Takšne debate so bile posebno na višji ekonomsko-komercialni šoli zaradi izpitov iz knjigovodstva ter izpitov, ki jih študentje opravljajo pismeno.

Vsekakor je do teh razprav prišlo zaradi tega, ker so se študentje za nekatere izpite pripravljali več ali manj resno, kar seveda vpliva na sam renome šole. Ker

Klepč

PRED NOVIM ZAKONOM O IZOBRAŽEVANJU

Pretekli teden so imeli predstavniki visokošolskih zavodov v Mariboru skupno z okrajnim odborom SZDL in okrajno zvezo prijateljev mladine razgovore s poslanci kulturno-prosvetnega zbora zvezne skupščine SFRJ. Razpravljali so o težah za novi zakon o izobraževanju, ki so jih pripravile komisije zveznega sekretariata za prosveto in kulturo. Udeleženci pogovora so načeli vrsto vprašanj, ki zadevajo eno bistvenih področij našega razvoja in življenja, to je šolstvo in izobraževanje na sploh. Splošna ugotovitev razprave je bila, da je treba izhajati iz celotnega šolstva, kajti le tako bomo dosegli enotnost, ki more skozi različne stopnje šolanja pripraviti tak poklicni lik, ki ga potrebujemo v sedanjem obdobju, in ki bo sposoben za zahtevne naloge v perspektivi. Razvoj človeka je treba torej spremljati ne samo v eni fazi, temveč skozi vso dobo izobraževanja.

Udeleženci posveta so opozorili, da teze premalo omenjajo udeležbo gospodarskih organizacij pri izobraževanju, čeprav prav te potrebujejo pravilno usposobljene ljudi. Mariborski tekstilni kombinat je na primer pred težavno palogo, saj je v njihovem kolektivu kar 3000 ljudi pod 40 let, ki nimajo popolne osemletke.

Nerazveseljiv je tudi podatek, da kmetijske organizacije v mariborskem okraju

nimajo nikogar, ki bi se načrtno ukvarjal z nadaljnjim izobraževanjem članov kolektivov. Pri tem pa vemo, da bi samo kmetijski kombinat v Ptuj potreboval lastno šolo, da bi lahko z dodatnim izobraževanjem usposobil svoje zaposlene.

Ob sprejemanju novega zakona o izobraževanju bi morali razmisliti, kaj naj vsebuje šolski predmetnik, ki je v večini šol prenapolnjen s snovjo in ga učenci pogosto ne morejo povsem obvladati. Glede učnega kadra so na posvetovanju menili, da bo moral v bodoče svoje znanje še izpopolniti, če bo hotel zadovoljiti potrebam pri vzgoji naše mladine. Dokončno bo treba tudi določiti profile posameznih poklicev, ki jih potrebuje naše gospodarstvo.

Tudi razprave predstavnikov združenja mariborskih visokošolskih zavodov so sprožile vrsto perečih vprašanj. Predstojnik združenja Vladimir Bračič je v svojem izjavljanju povezal dejavnost mariborskih višjih šol s potrebami našega gospodarstva. Sedanje obdobje je dalo nadaljnjo kakovostno stopnjo splošnega razvoja, ki jo lahko razvijamo le z novo kakovostjo kadrov, ki bodo znali vsestransko reševati gospodarske, tehnične in druge probleme. Nedvomno tako usposobljenih strokovnjakov primanjkuje v gospodarskih organizacijah in v drugih družbenih službah.

Visoko šolstvo je obdržalo v svojem sistemu šolanja največ klasičnega, kar smo dobili iz preteklosti. To je povzročilo usmerjanje v teorijo, ki ni vedno dovolj odražala potreb naše družbe. Novi zakon o izobraževanju bo moral upoštevati povezanost novega šolstva in jasneje določiti odnose med stopnjami šolanja na višjih in visokih šolah. Pri določanju časovnih stopenj študija bi morale določiti same potrebe po kadrih. Udeleženci posvetovanja so bili mnenja, da bi morda kazalo razmisliti, če bi bila potrebna med prvo in drugo stopnjo študija praksa in kako dolgo naj bi trajala. Da je stopnjevanje študija upravičeno in nujno, so pokazale dosedanje analize.

S sodelovanjem strokovnjakov iz proizvodnje in družbenih služb so mariborske višje šole sistematično izpopolnile svoje prvotne programe. Posebej so si prizadevale, da bi nudile delovnim organizacijam primerno usposobljen kader. Od 661 diplomantov jih samo 40 nadaljuje šolanje na drugi stopnji, medtem ko so drugi odšli v službe, nekateri od njih pa nadaljujejo študij kot izredni študenti.

B. B.

„IFA“

—industrija finomehaničnih aparatov Celje, znano specializirano podjetje za izdelavo razne opreme za projektivne biroje, nudi risalne aparate v treh velikostih za formate: A/0, A/1, A/2, aparate za obrezovanje in robljenje načrtov ter ostale finomehanične izdelke.
IFA—INDUSTRIJA FINOMEHANIČNIH APARATOV CELJE, Kidričeva ul. 5, telefon 20—39.

Tovarna

„AERO“ Celje

Zahtevajte proizvode tovarne „AERO“ Celje, ki vam jamči za kvaliteto.

KONČNO: nizka cena!

KVALITETNA KNJIGA!

„100 ROMANOV“

ZBIRKA NAJLEPSIH STVARITEV SVETOVNE KNJIZEVNOSTI.

Vsako leto deset romanov v desetih ali več knjigah. Čez deset let, ko bo zbirka zaključena, bo imel vsak naročnik v svoji knjižnici najdragocenejša dela svetovne književnosti.

V prvem letniku bodo izšli roman:

Flaubert: GOSPA BOVARYJEVA

Hemingway: KOMU ZVONI

Hamsun: POTEPUHI

Hardy: CISTA ZENSKA

Wolfe: OZRI SE PROTI DOMU, ANGEL

(v dveh knjigah)

Sartre: GNUS

Gogolj: MRTVE DUŠE

Gončarov: OBLOMOV

Steinbeck: VZHODNO OD RAJA

(v dveh knjigah)

Gide: VTIKANSKE JECE

VSAKA KNJIGA SAMO 600 DINARJEVI!

Knjige bodo vezane v karton, ki bo prevlečen z zaščitno plastjo iz polivinila oziroma lakirana, in tiskane na solidnem papirju. Zahtevajte prospekt! Zbirko lahko naročite v najbližji knjigarni ali pri CANKARJEVI ZALOŽBI v Ljubljani, Kopitarjeva 2/II.

Nujno bo treba pripraviti analizo o potrebah po strokovnjakih v našem gospodarstvu, s tem pa je seveda nujno temeljito sodelovanje med višjimi šolami, fakultetami in gospodarskimi organizacijami. Če bomo te načrte v celoti izpolnili, bomo mnogo lažje usposabljali strokovnjake, ki jih bo potrebovalo naše gospodarstvo. V skladu s tem bo treba poskrbeti, da bo nadarjena mladina tako v industrijskih krajih kot na podeželju dobila vse možnosti za nadaljnje izobraževanje.

P. Vene

DUSAN TRŠAR: NEIZMERNOST

Štipeidisti se morajo pravilno vključevati v delovni kolektiv

Nadaljevanje z 2. strani

— naj spozna stažist vodje posameznih oddelkov in služb, s katerimi bo imel službene stike,

— lokacijo oddelkov in služb, — specifičnosti tehnološkega procesa, — medfazne in finančne proizvode, — organizacijo podjetja, — naj se sistematično uvede v delo delovnega mesta tako, da sprejema vedno več zadolžitev in odgovornosti, — naj prisostvuje zasedanjem DS, da spozna probleme podjetja.

3. Obvezno mora obiskovati intenzivni tečaj tujega jezika na stroške podjetja, in to do končne stopnje.

4. Individualno se mora strokovno izobraževati s pomočjo ustrezne literature, ki naj mu jo nudi podjetje.

5. Ko si doma pridobi domačo prakso in je seznanjen z domačo in tujo strokovno literaturo in vsaj pasivno obvlada jezik, ga šele lahko usmerimo v specializacijo v ustrezno podjetje doma ali v tujini, če je to potrebno. Tudi ta specializacija naj bo programirana in naj strokovnjaka veže na dolžnosti, ki jih mora obvezno tudi izpolniti.

Gornji predlogi prav gotovo niso najboljši in se dajo na več načinov dopol-

niti in izboljšati. Rešitve so seveda različne v posameznih delovnih organizacijah.

Se nekaj o štipeidiranju. Podjetja imajo pravilnike o štipeidiranju in politiko štipeidiranja vodijo komisije za podeljevanje štipeidij pri delavskih svetih.

Vprašanje je, ali je štipeidija namenjena celotnemu vzdrževanju študenta, ali lahko krije le del stroškov študija. Navadno se zneski izplačanih štipeidij prikazujejo v povprečju, ki se nam zdi včasih smešno nizko. Naše mnenje je, da je treba posamezne slučaje obravnavati individualno. Če je študent ali dijak brez sredstev, otrok veččlanske družine z niz-

kimi prejemki, temu 18.000 din komaj za došča, tistemu pa, ki izhaja iz družine s srednje visokimi prejemki lahko pomeni 10.000 din, včasih tudi manj, že zadosten pogoj za uspešen študij. Mnenja sem, da so starši dolžni, če zmorejo, skrbeti za svoje otroke. Komisije v podjetjih skušajo biti čim bolj objektivne in hočejo pravilno dodeljevati štipeidije, morda bi morale le še bolj upoštevati predhodne uspehe dijakov in študentov in se povezovati s šolami in fakultetami, saj vidimo, da se študij nekaterih dijakov in študentov vleče kar v nedogled, čeprav so zato pri štipeidiji prikrajšani, kar dokazuje, da niso tako zelo odvisni od štipeidije.

V tisku zasledimo natančno analizirane stroške študenta v Ljubljani, v Mariboru in še kje drugje. Natančno je navedeno, koliko je potrebno za stanovanje, za hrano, za obleko, koliko za kulturne prireditve, za šolske potrebščine itd. Izpušče-ni so le stroški za cigarete, čeprav skoro vsi kade, saj je kajenje dovoljeno že v gimnaziji in v srednjih šolah.

Višino štipeidij določajo v gospodarskih organizacijah pravilniki o štipeidiranju, ki jih sprejmejo delavski sveti. Višine štipeidij pravilniki ne smejo obravnavati in določati ločeno od plač delavcev. Npr.: najnižji osebni dohodki v kombina-tu MTT znašajo 17.000 din, medtem ko približno 50 odstotkov članov kolektiva prejema osebne dohodke nižje od 25.000 din.

Ves kolektiv se trudi, da bi s povečano

Gradbeno podjetje

»MEGRAD«

LJUBLJANA, Celovška 134

Telefon 36-512, 36-513

Projektira in izvaja vse vrste gra-denj ter gradi stanovanja za trg.

PODJETJE ZA PROMET
S FARMACEVTSKIM
MATERIALOM

Kemofarmacija

Ljubljana, Metelkova 7 izdeluje:

sanitetni material, farmacevtske in laboratorijske kemikalije, tipizirana zdravila, obvezilni material, higien-sko tehnična sredstva, serume in vaccine, galenske in dietetske pre-parate, kozmetiko in vse medicinske artikle.

V lastnem laboratoriju analizira zdravila in pripravlja galenske pre-parate.

POPRAVEK

Zadnja dva stavka članka »Socializem a la Louis XIV.«, objavljenega v 17. št. Tribune, se pravilno glasita: Če so zavest-ne socialistične sile sposobne analizirati vzroke obstoječih protislovij in napak ter se usmeriti k njihovemu razreševanju, Duma 1964 ne more biti škodljiva, saj je v takem primeru le opozorilo in indika-tor. Če pa bodo socialistične sile na pod-lagi Dume 1964 le etiketirale, klasificirale in obsojale ter se tako odmikale od res-ničnega reševanja resničnih problemov, je Duma 1964 brez dvoma škodljiva.

proizvodnjo povečal osebne dohodke. Te-mu vzporedno pa bo moč povečati tudi štipeidije, ki znašajo danes od 9.000 do 16.000 din.

Poleg štipeidij nudijo podjetja študira-joči mladini mnogo sredstev za gradnjo strokovnih šol (v Mariboru za ureditev skriptarnic na fakultetah) in še mnogo sredstev mladim, komaj zaposlenim diplo-mantom za nadaljnje strokovno usposab-ljanje in specializacije.

Vsi smo za zdravo, perspektivno štipe-idijsko politiko, predvsem za usmerjanje v študij že zaposlenih delavcev, ki so nam večje zagotovilo, da bodo ostali v ko-lektivu, kot pa mladina, ki se redno šola. Vendar pogodba veže obe stranki. Pod-jetje svoje pogoje vedno izpolni, štipeid-isti pa mnogokrat ne. Ali je potem čudno, če smo skeptiki pri dodeljevanju štipe-idij? Jasno je, da imamo tudi štipeidiste, ki svoj študij jemljejo resno, ki so skro-mni in razumejo težave kolektiva in se vključujejo kot strokovnjaki v delo. Ni jih sram obleči delovno obleko, hitro naj-dejo povezavo z delavci in njihovi odnosi do dela in sotovarišev so pravilni. S temi ni nikdar težav, hitro napredujejo. In to so perspektivni kadri. Le škoda, da jih je premalo.

Študentke, študenti!

Študentski tabor Ankaran vas vabi na počitnice v svoj novi tabor v Valdoltri.

Tabor bo odprt od 1. julija do 31. avgusta, samo za pre-nočišča pa že od 20. junija dalje.

Pridite, prijetno vas bo za-baval orkester »ECHO« s pev-ko. Ne pozabite prinesiti s se-boj indeksa ali študentske izkaznice.

Informacije in rezervacije dobite vsak torek od 13. do 14. ure in v petek od 12. do 13. ure na UO ZŠJ, Poljanska 6-II.

Vabljeni!

UPRAVA TABORA

POHOD AGRONOMOV

3. pohod študentov agronomije Jugoslavije je bil v dneh od 28. do 1. ma-ja. Udeležilo se ga je 80 študentov agronomskih fakultet in višjih kmetijskih šol iz vseh republik. Prvi dan sta se pohoda udeležila tudi pokrovitelj pohoda sekretar za kmetijstvo ing. Janez Perovšek in prodekan biotehniške fakultete prof. ing. Vinko Sadar. Pohod se je začel v Črnomlju, kjer je ing. Perovšek izročil brigadi zastavo. Pot nas je peljala v Mirne gore čez Rog v Dolenjske Toplice. Ker nas je tam presenetil dež, smo se do Žužemberka peljali z avto-busom. Iz Žužemberka smo nadaljevali pohod do vasi Krka, kjer so nas pri-srčno sprejeli pionirji in predstavniki množičnih organizacij. Pionirji so pri-pravil velik kres, kmetje pa so nam gostoljubno nudili prenočišča — študent-kam v hišah, fantom pa na senikih. S Krke smo odšli preko Illove gore do Taborske jame, od tam pa z vlakom v Ljubljano.

Sredi Žužemberka smo zaplesali kozaračko kolo. »Kaže Kosta, joj kaže Kosta, da je kola dosta...«

● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI

PEDAGOŠKE DILEME

Letos vse pogosteje slišimo glasove o begu pedagogov iz prosvete, ugotavljamo pa lahko tudi, da profesorjev manjka. Stanje v našem šolstvu je ponekod po-stalo že zaskrbljujoče in čas je, da spod-režemo korenine pojavi, ki je v svojem bistvu izrazito nesocialističen. Fluktua-cija delovne sile je razumljiva v pogojih kapitalističnega biznisa, ko lastnik proiz-vajalnih sredstev sam teži za tem, da se cena delovne sile znižuje, znižuje jo pa tudi množica brezposelnih, ki »prežita« na mesta svojih kolegov. Enak eksces, in eksces pri nas to je, opazamo tudi doma. Sicer ni tako pogost, ker je preseljevanje delavcev iz panoge v panogo le v nekate-rih industrijskih vejah, ki so že po na-ravi delno vezane na sezonsko delo (grad-beništvo, kmetijstvo). Lahko pa opazimo, da v zadnjem času bežijo tudi strokovnja-ki, ki so doslej poučevali na šolah, in to predvsem v industriji. Pojav sam na se-bi je problematičen iz dveh stališč: dru-žbenega, v smislu socializacije, in konkret-no praktičnega, ker s tem naš šolski si-stem, ki je že doslej bolehal na pomanj-kanju pedagoškega kadra, izgublja kvanti-teto, vzporedno s tem pa pada tudi kva-

liteta.

Danes, ko smo na poti k razvitosti na-pravili šele polovico, ne more nihče dobiti v delitvi dobrin toliko, kot bi želel, kaj-ti upoštevati moramo tudi izgradnjo in reprodukcijo materialne baze in ne samo zadovoljevanje individualnih potreb. Ven-dar se zdi, da se s takimi pojavi v naših pogojih ne bi smeli več srečevati, ker pri ljudeh lahko pripeljejo v slabo luč dru-žbo, ki ni omogočila, da bi za enako delo prejeli vsi enako plačilo. Šolstvo po sta-rem pojmovanju res ni ustvarjalna »pa-noga gospodarstva«, ker ne ustvarja ne-posredno sredstev za svojo reprodukcijo. Danes pa, ko je koncepcija, da je izobra-ževanje družbeno potrebno delo, zmogala, neenakost osebnih dohodkov delavca v industriji nasproti delavcu v družbenih službah, kot je tudi šolstvo, vseeno in-direktno kaže na to, da se pedagoško de-lo maltretira, šolstvu pa odreka del že priznane funkcije. Razumljivo, da je potem težko vskladiti interese neposred-nega proizvajalca, ki kot kvalificiran de-lavec že po dveh, treh letih prejema za svoje delo približno 35.000 din, in učitelja, ki z izobrazbo srednje šole po dvaj-

setih letih službe prejema komaj kakšne-ga tisočaka več.

Možnosti za učitelja je več: lahko izbi-ra med svojim idealizmom in vztraja na šoli, lahko »zbeži« v industrijo, kjer se mu osebni dohodki takoj zvišajo, ali pa, da družba sama izenači instrumente razdeljevanja dobrin. Danes je izbira naj-večkrat znana: »lova za denarjem« v tem primeru ne moremo vulgarnizirati, am-pak je v določenem smislu tudi sredst-vo za emancipacijo osebnosti, ker se pri-zadeti v novem okolju ne počuti več zapo-stavljenega — ne samo emocionalno, am-pak tudi materialno v smislu vrednote-nja dela.

Konkretno to žalostno dejstvo ripe-lje v kvalitativno razvrstitev našega šolskega sistema in tako tudi posredno za-ostajanje razvoja materialne baze družbe. Šolstvo namreč brez strokovnjakov tudi samo ne more obstajati, še manj pa nu-diti v takšnih pogojih dela kvaliteten »pro-izvod«. Namenoma pravim tu »proizvode«, ker bo pri takem pomanjkanju pedago-gov, ki danes že obstaja, utegne pa se še potencirati, treba dijake in učence v šo-lah »serijsko« poučevati. Individualen stik z dijakom, ki ga napravi za sub-jekt učnega procesa, je možen le pri oz-kem razmerju učenec — učitelj, to raz-merje pa se pri nas utegne začeti zmeraj bolj odpirati.

Rešitev problema je jasna. Sredstva za finansiranje šolstva se danes stekajo v občinske sklade iz gospodarskih organi-zacij v komuni, šolstvo pa v zameno vra-ča nove kvalificirane delavce in strokov-njake. Problem je le v tem, da zamenjava ni enakopravna gospodarstvo prejema več, kot je samo dalo, zaradi tega, ker prejema ljudje pa so subjekti (tudi pedago-gi) in zato hočejo tudi zase adekvaten del narodnega dohodka. Težko je problem reševati samo v okviru ene komune, ker so razlike v razvitosti velike in ne more-jmo vse enako prispevati. Izobraževanje je problem, ki je osnovnega pomena za vse nas in nadaljnji razvoj družbe. Zato naj bi se tokrat ne ustrašili »administra-tivnega ukrepa« in »gordijski vozele« pre-sekali enkrat za vselej. Konkretno: do-ločila o procentu sredstev, namenjenih za finansiranje šolstva, naj se spremenijo tako, da bosta »volk sit in koza cela.« Z večjimi sredstvi bo omogočeno, da bo gospodarstvo dobilo dovolj kadra, ki ga danes »lovijo« tudi v prosveti, pedagogi pa ne bodo imeli več interesa bežati, ker bo-do moralno in materialno izenačeni z osta-limi delavci.

I. Marenik

ZAROTA IN SLOVENSKI FILM

Ce pogledamo slovensko filmsko produkcijo zadnjih dveh, treh let, moramo sramežljivo priznati, da prinaša Zarota vendarle nekaj tematske osvežitve in da tudi v marsičem po- glablja sicer zelo plitvo vodo idejnih prizade- vanj našega nesrečnega filma. Če pa potem pomislimo na filme, s katerimi moramo kon- frontirati Zaroto, je jasno, da je zgornji sta- vek le težko pohvala, prej samo ožono spo- znanje. V okvirih primitivnega burkasta Na- šega avta, nebodijetnega kriminalnosti — pro- vincialne in zaplotiške — iz Minute za umor, nekoliko resnejših izpovednih prizadevanj Pe- škene gradu, ki pa je kljub vsemu močno hladnikovska (in vsi vemo, kaj ta atribut po- meni) in nikakor ne v celoti ali bistveno na- ša, simpatična pa vendarle še najbolj, ali vse- binsko nepretencioznost Stigličevega Lepega dne ali dovolj preprostih formalnih eksperimen- tiranja v Samorastnikih, zamisljenih in izpeljanih v popolnoma brezračnem prostoru, z nami brez vsake zveze, torej čisto nepo- trebnih — se Zaroti res ni bilo težko prebiti na površje. Še enkrat pa poudarjam formalni- zem in relativizem zgornjega kritičnega vidi- ka.

Dober slovenski film bo moral doseganje slovensko filmsko boro v celoti negirati in si zamisliti svoj idejni projekt izven dosedanjih vsebinskih koordinat: če bo zares resničen, bo poskušal odkriti resnico — tistega bivanja, sredi katerega nastaja in jo urediti skozi pravi filmski medij. V tem pa bo tudi začel- tek njegove resnične družbene funkcionalno- sti, izpovedanih v resnici na filmski način. Slo- venskiemu filmu doslej še ni uspelo združiti venskemu filmu doslej še ni uspelo združiti obeh vsebin v organsko funkcionalno celoto. Tudi Zarota je daleč od resnične vsebine tega našega bivanja in od resničnosti filmskega iz- raza. In tudi v tem je Zarota tipično sloven- ska in tipično tradicionalna. Ne navede na- prinaša. In še več: resnici in kritiki naše druž- be je v celoti (in to človeka najbolj osuplja) tuja, kljub temu, da je prav po krležijansko — v mislih imam Areteja — pretenciozna, istočasno pa tudi prav po krležijansko senilna.

Zarota, ki ji je scenarij napisal Primož Ko- zak po svoji drami Dialogi, obravnava situacijo do absurda stotilizirane oblasti, ki ji je preostalo edino še smoter samoohranjanja, v ka- terem je seveda odsotna vsaka prava hermeti- ka funkcija. Situacija je popolnoma hipermode- rna, zaprta v funkcionalizem neke hipermode- rne institucije, ki kot da funkcionalna sama za- v, v čistih formah, avtomatično, perfektno hi- erarhizirana, ampak popolnoma brez vsebine. Človek — nosilec oblasti, dosledni izvrševa- telj in takole formo oblasti, dosledni izvrševa- telj direktive ali zgoraj, in tisti zgoraj v vsem delo študentov izven šole. Ta akt pozna dve stra- ni in vsaka stran ima svojo moralno.

Prvič: Prepoved je zajela čedalje bolj naraščajočo komercializacijo študen- tov AGRFTV, ki je nevarno najedala celo re- dno delo na soli. (S to motivacijo je bila prepoved tudi argumentirana.) Študentje so res hipertrofirano sodelovali povsod, kjer se je ponudila priložnost — in priložnosti ni bi- lo ravno malo: v vseh ljubljanskih gledali- ških, v radiu, filmu in televiziji. Povedati pa je treba, da je to sodelovanje le redko vklju- čevalo pravi delovni (ustvarjalni) moment. Študentje so izven šole predvsem statirali in igrali ničvredne, brezpomenne vloge. Sode- lovanje je le v redkih primerih predstavljalo dopolnitev rednega dela na soli — bilo pa je finančni stimulans študentom brez stipendij in tistim z nizko stipendijo (in teh je bila večina), na drugi strani pa spodbuda nedelavno- sti in brezbrilni komercializaciji, ki je seve- da onemogočala tako večjo in kontinuirano de- lovno koncentracijo kot vsako pošteno delo iz entuziazma, delo iz potrebe po iskreni gledi- ški izpovedi.

Drugič: Dejstvo je, da so se v zadnjem ča- su začele odpirati možnosti tudi za pravo, za- res kreativno delo izven šole, delo, ki bi mo- glo lepo dimenzionirati in dopolnjevati ste- reotipne in marsikje hudo naftalinske (torej nesodobne, mrtve) delovne vsebine na akade- miji. Pa tudi dela na soli ni bilo pretirano mnogo, saj je iz nerazumljivih razlogov pre- miera javne predstave fiksirana šele na za- četek julija, čeprav se četrti letnik ta seme- ster ukvarja samo z njo. (Dosej je bilo nam- reč v navadi, da se je poleg javne predstave v letnem semestru pripravila še po ena inter- na produkcija iz moderne drame. Letos pa je odpadla in študentje so bili praktično mesec in pol brez dela.) Zal pa je omenjena prepov- ed tudi zares ustvarjalno delo povsem one- mogotična. S tem je izenačila na istem nivoju nudilstvo in asmirativstvo (stataž in šarž), ki je vodilo v brezbrilno nedejavno komercia- lizacijo, kot tudi pravo, ustvarjalno delo.

Potem je začelo prihajati do nenavadnih anomalij. Študentje so kljub prepovedi sode- lovali pri uprizoritvi Kralja Leara v Drami. Zato je bil proti njim uveden disciplinski po- stopek. Ker je bila prej zavrnjena marsikate- ra delovna ponudba za delo izven Akademije, se je akademiska uprava seveda znašla v precej nezaviljivi situaciji. Med drugim je bila študentom odbita prošnja za delo pri Odru 57, ki je hotel postaviti dramo Marjana Rožanca s čisto mlado delovno skupino in z dovolj novim, eksperimentalnim gledališkim konceptom, prav tako vloga Dramskega studia

V nedoločljivem, »marsovskem« družbenem prostoru Zarote doživljaj neka resnične človeške tragike edine Anamarja: to je tragika prvobitne, nepokvarjene ženske nature sredi alieniranih moških, feminihni obla- stnikov, nezmožnosti za resnično možkno bivanje. Tudi igra Štefke Dročiče pomeni v Zaroti eno najresni- nejših umetniških prispevkov. Mnogo prave človeške neurejenosti in zbežnosti sredi totalizirane družbene situacije je uspelo vliči v svojo vlogo tudi Daretu Ulagi, ki je tokrat v filmu debitiral. (Na sliki)

patičnim. Halder je videti kot oživljena Engel- sova definicija svobode, ki da je spoznana nu- nost.

Skratka: neresnična in abstraktna definci- ja nekih absurdov in neki družbi, ki jih tako formalističnih, brezračnih in apriornih nikjer ne moremo prepoznati.

Abstraktna kakor je, Zarota neke nadalju- je slovensko filmsko izročilo. Dušan Makave- jev, znani beograjski filmski režiser in publi- cist, je pred nedavnim v nekem improvizira- nem razgovoru s tega aspekta postavil Zaroto v vrsto tipično abstraktnih slovenskih filmov, kot so: Akeja, Balada o trobentni in oblaku,

Peščeni grad, Samorastniki itn. Jasno je, da je to slepa ulica slehernega pravega filma, ki že sam po sebi zahteva konkretne, identične družbene situacije, kar se da dimenzionira- ti avtentične in tudi zares filmsko izpoveda- ne. Tu pa se začena že drugo poglavje Zarot- nega poloma. V mislih imam popoln polom estetike v njej, filmske estetike, ki jo je za- menjala literarnost, konfuza teatralnost in popolna nenvenčnost predvsem kamere, po- glavitnega filmskega izraznega sredstva. In tu- di tu Zarota ne prinaša v svet slovenskega filma ničesar novega. Nasprotno: pomeni ko- rak nazaj.

Andrej Inkret

Vpraševanje po delovnih pobudah, morali in še čem

Nekako pred koncem zimskega semestra le- tošnjega študijskega leta je bilo s posebnim uradnim aktom uprave akademije za gleda- ške, radio, film in TV prepovedano vsako de- lo študentov izven šole. Ta akt pozna dve stra- ni in vsaka stran ima svojo moralno.

Prvič: Prepoved je zajela čedalje bolj naraščajočo komercializacijo študen- tov AGRFTV, ki je nevarno najedala celo re- dno delo na soli. (S to motivacijo je bila prepoved tudi argumentirana.) Študentje so res hipertrofirano sodelovali povsod, kjer se je ponudila priložnost — in priložnosti ni bi- lo ravno malo: v vseh ljubljanskih gledali- ških, v radiu, filmu in televiziji. Povedati pa je treba, da je to sodelovanje le redko vklju- čevalo pravi delovni (ustvarjalni) moment. Študentje so izven šole predvsem statirali in igrali ničvredne, brezpomenne vloge. Sode- lovanje je le v redkih primerih predstavljalo dopolnitev rednega dela na soli — bilo pa je finančni stimulans študentom brez stipendij in tistim z nizko stipendijo (in teh je bila večina), na drugi strani pa spodbuda nedelavno- sti in brezbrilni komercializaciji, ki je seve- da onemogočala tako večjo in kontinuirano de- lovno koncentracijo kot vsako pošteno delo iz entuziazma, delo iz potrebe po iskreni gledi- ški izpovedi.

Drugič: Dejstvo je, da so se v zadnjem ča- su začele odpirati možnosti tudi za pravo, za- res kreativno delo izven šole, delo, ki bi mo- glo lepo dimenzionirati in dopolnjevati ste- reotipne in marsikje hudo naftalinske (torej nesodobne, mrtve) delovne vsebine na akade- miji. Pa tudi dela na soli ni bilo pretirano mnogo, saj je iz nerazumljivih razlogov pre- miera javne predstave fiksirana šele na za- četek julija, čeprav se četrti letnik ta seme- ster ukvarja samo z njo. (Dosej je bilo nam- reč v navadi, da se je poleg javne predstave v letnem semestru pripravila še po ena inter- na produkcija iz moderne drame. Letos pa je odpadla in študentje so bili praktično mesec in pol brez dela.) Zal pa je omenjena prepov- ed tudi zares ustvarjalno delo povsem one- mogotična. S tem je izenačila na istem nivoju nudilstvo in asmirativstvo (stataž in šarž), ki je vodilo v brezbrilno nedejavno komercia- lizacijo, kot tudi pravo, ustvarjalno delo.

itn. Možnost delovnega angažmaja je bila za- prta. Študentje so vloge vrtili, hkrati pa ob istem času statirali (za 15.000 din) na televizi- ji. Najbolj komično je to, da so sodelovali v izredno slabi TV drami s čisto neopaznimi vlo- gami, ampak skupaj s svojimi profesorji, ki so nastopili v glavnih vlogah. Leti so izjavili, da o tem sodelovanju nič ne vedo, in da jih ne bodo »izdale« upravi. Volk je bil torej na videz sit in koza na videz cela. Uradna prepoved pa je s tem dobila dovolj sumljivo barvo. Odpre se poglavje o birokratizmu, o pravem odnosu do dela in ne nazadnje tudi o osebnih moralih. Upravičenost prepovedi je po- stala v dobrih meri dvomljiva. Tako se zgo- di, da v isti sapi glasujejo zoper komercializa- cijo akademskih študentov, potem pa prav isti komerč s svojo »ljubeznivo«, »familiar- no« in »privatno« indiferentnostjo stimula- ro. Hkrati pa se na sejah soglasno opredelju- jejo zoper sodelovanje svojih »miljenčkov« tam, kjer bi ti mogli dopolniti tako akademij- sko delo kot tudi premakniti pedagoško mu- zealnost, ki na AGRFTV prevladuje predvsem na oddelku za igro, nekam naprej v sodobnej- še in bolj žive vode.

Vprašanje je, kam vse to pelje in kje najti izhod iz nastale situacije. Predvsem je v prvi vrsti jasno, da je s taki- mi in podobnimi primeri avtoriteta AGRFTV močno omajana. Hkrati pa se je treba vpraša- ti, ali je sploh mogoče zares dejavno stimulirati delo na akademiji s takšnimi načelnimi administrativnimi ukrepi. Treba bi bilo zaje- ziti predvsem pretirano komercializacijo na- stopanja izven šole, hkrati pa podpirati vsa- ko kreativno sodelovanje, če le to ne najeda rednega pedagoškega dela. Razlogi so prepro- sti: postreči je treba le s konkretnim argu- mentom (ki pa nikakor ni edini).

Študij na oddelku za igro je na AGRFTV v obrisu razdeljen na naslednji repertoar. V drug- gem letniku se igra takojmenovana »klasična« igra (npr. Novčanova Veleja, Levstik-Grumov- va Kastelka, Meškova Pri Hrastovih), v tret- nem letniku takojmenovana »klasična« drama (Schiller: Fiesco, Moliere: Smešne precioze, Shakespeare: Romeo in Julija) in v četrtem letniku takojmenovana »moderna« drama (Ib- sen: Nora, Iani Grumovi Trudni zastori in dramatizacija Bratov Karamazovih). Razen te- ga se v četrtem letniku pri »umetniški bese- di« študira še po eno delo iz antične drama- tike (letos Ajshilov Prometej). Zgornji razdel- ki naj bi istočasno pomenili še tiste tri tipič- ne stile, ki da jih poznamo iz gledališke zgo- govine (»ljudski«, »klasični« in »moderni«). Usmerjenost na stile je v današnjem teatru nasploh nekoliko kordjiva stvar. Posebej če pogledamo s praktičnega aspekta, vodi pre- tano tovrstno učenje v teatrsko muzealnost in družbeno inertnost vlog, v leporečje in ve- smogoče artizme. V sodobnih gledališčih pa je

PETER BREŠČA

VRNITEV

V svoji sobi sem nekaj dni sem tuja. Vroče je, Marsikaj me je sprejelo, odkar sem jo zapustil. Tudi jaz sem se sprejel. Nekaj let se nisem vra- čal sem, tla so postankava in s postelje vidim, kako se po njih po majhni, bleščeti nestori. Samo sebi so podar. Zunaj je sonce. Zamolklo je, njegova svetloba razbita po sobi. Zid, ki je prej omejeval hiso smerne strani, pod oknom moje sobe, so porušili pa je padel. Morda ga niti ni bilo in sem mišl.

»Dobro dan.« je na Marija, ko me je videla, da sem odklepal vrata. Kjer je hitro in zajedljivo. »Kako ste?« sem odgovoril, mislil sem, da mi bo neka sporočila, da je odcepelata po stopni- šču navzgor, nekatere imajo na starost ne- odločljive opravke, ki lešim na postelji v svoji sobi, če bi odprli okna bi mi bilo morda posem prijetno.

Pot, ki sem jo ona, ni bila kdorčelja prida. Ampak tla se bodo »oprijeli« zvez zgradila, morda bo kdajpakaj, ki kak obisk. Posabli bom ljudi, ki so me drug v drugih, sobah obiskovali in tiskah vlačnih sten »pripadajo« ometa, v lesu po- stelnih desk in sem čisto na steni. Zaposil se bom, gotovo. Mordam pisal. Ampak ne o teh stvarih. Ali pa poje v kino, Barbara je umrla, to je vse in konec. Videl bo tonj njenih las, ne bom več spal obdelal na pokopališču več ne pojdem. Končno tuš moj prvi mrtvec. Tega je že dve leti. Imela jejen obraz, ko sem jo zadnjič videl. Dajali so kisik. Za pogrebom nisem šel, ker sem bil tujec.

Vročina v sobi nika, čeprav zaradi zamolklo- sti sonca lega ne »prikokoval«. Silečem pulover. Ima me, da bi si ustavo. Suknjaji sem to poletje izgubil. Najbrž sem »vrgel« v vodo. Ni prva stvar, ki sem jo »vrgel« v o. Grem in si umijem sobe. Zid v umivalnici sem, omet je nasut po tleh. Tuba je trda. Potem vsem v sobo in zaklenem vrata. Tuč takrat, ko pa Barbari, sem bil zapr.

zadnje čase sleherni zmi historizem izgu- bil pravo funkcijo, je moderne gledališke interpretacije vedno mislajo v mejah aktu- alizacije starih besed brez posebne silne oblike. In edino takinterpretacija je — mi- slim — edino zares zanimiva in funkcionalna. Hkrati je sicer res, da historični kostumi in stihni pokloni in »miliacija« nikakor ne tvorijo resnične vsebine gledališke predstave, saj pomenijo v njej samo izrazito formalen aspekt. Poudarjanje izenjen avtentičnih zgo- dovinskih stilov se vsekakor nujno izte- če še v lepoumniški »mizalizem« in stari- narstvo, če se mu ne usidružiti z vsebino, ki danes prizadeva človeka bivanja, tista, kate- rim je sodobni teatralni namenjen, saj je končno tudi njihov d.

Ce je torej ljubljana gledališka akade- mija predvsem šola formih igralskih in re- ziserskih veščin, je vnapre, kje vzporedno z amaterskim vezbanjem »vzvišati« se specifič- ne vsebinske dispoze in izpovedne volje njenih študentov. Krmno sodelovanje izven šole vzporedno z redm študijem bi lahko v marsičem zapolnilo nastalo vrzel. Ta mož- nost je bila zadnji časa, čeprav nikakor ni brez vsebine in čem bi tako sodelovanje sploh ne motilo redni akademskih preda- vanj in skušnj. Zato nujno treba o njej razmisli.

Kljub temu pa je možnost vendarle ne-

milnik me je pobral s ceste. Soba, kamor me je zaprl, je bila brez oprave in zeblo me je. Ne vem, s kom sem pil. Bilo jih je več in eden je ves čas prepeval. Okno je bilo razbito. Vse skupaj je bilo zelo nesmiselno. Čez kako uro mi je oni dal ciga- rete. Ko sem prišlag, je vame rečala Barbara od vseposoda, kjer je omet odpadel in kjer so bile velike, črne lise. Njena prava slika je izginjala in namesto nje se mi je prikazoval črn, zabuhel gnjov- obraz. To mi je ostalo tudi pozneje. Tudi njen glas je na ulici večkrat padel zame. Potem sem se pri- vadil. Večkrat sem igral. Šel sem v telefonsko govo- rinik in klical kar tako, ker v hiki, kjer je sta- novila z materjo Marijo, nimajo telefona.

Zbudil sem se, ko je bil že tisk dan. Zunaj je rosilo. Šel cm v mlekarno za oplom in popil za pulom mleko. Bilo je lepljivo. Potem sem se vrnil. Preložil sem istanje službe. Marija namreč nekaj ve.

Srečal sem jo, ko sem vstal. Zopet me je pogle- dala, kot da mi mora nekaj povedati. Dopoldne sem gledal skozi okno. Kaj posebnega nisem odkril, pač pa rid, za ka- terega sem se prejšnji dan mislil, da ga ni. Visok je in zastira mi pogled. Moral sem ga spregledati, ko sem prišel. Omejuje tso severno steno hise. Zložen je iz visokih kamnov, ki so kot čitli drug v drugega. Nanj je sedla pica.

Toda to je bilo že potem, v sanjah. Zaganjala se je v okno in videl sem, da ima čisto majhna, črna pristrizena krila. Trup je bil težak in plazilski, ves luskinast. Drobna krila ga niso mo- gla obdržati kljub neskončno hitremu utripanju.

Ime ji je Uha. Sedaj sedi na zidu in dolšči v sobo. Vidim, da ima oči nesorazmerne in usakebi. Skusa me vjeti v obe očesi.

MARIJA NEKAJ VE, o tem sem vse bolj prepri- čan. Čudno se nasmija, ko jo srečujem. Prenasa neke zavoje. Hodi v sobo, ki leži nad mojo. Slišim njene korake. Stopica iz kota v kot in nekaj pre- klada. Včasih ostaja zunaj ure in ure in ko pride nazaj, je njena prva pot v to sobo. V tej sobi mora nekdo stanovati. Z njim mora imeti veliko opravka. Soba tam gori je brez okna in nedvomno mora biti njen stanovanec v stiski. Venomer odpira vrata, nje-

ni koraki škripljejo po stopnišču, z nekom šepeta. Zadnje dneve so koraki tišji in tam gori ne ostaja predolgo. Skoraj ves dan prežim v sobi in prislu- skujem. Ležanje na postelji uravnavam z njenimi obiski, da čim bolj slišim. Včeraj sem jo hotel zaplesti v pogovor. Lupila je pomarančo. Ni se mi zdelo tako stara. Preiskujoče me je gledala. »Ste že videli nastil pomarančevce?« me je vprašala. »Jaz jih nisem nikoli videla, pa tudi časa nisem imela za to. Imela pa sem nekoč papogaja, ki mi je ušel. Vam ni nikoli ušel papogaja?«

Šel sem ven in se vrnil z druge strani. Zaobšel sem hiso, poti sem poznal od prej. Kljub temu sem pačil, da ne bi zgrešil prave stene, kajti hisa je nersakdanje grajena. Znašel sem se pred zidom, nisem videl čeznj. Šel sem po poti nazaj, toda vse, kar sem lahko videl, je bil del strehe, krile s širimi strešniki. Zato sem šel naprej, mimo drevce v urad. Govoril sem z uradniki, ki je imela pobešene prsi in zlat mostiček na zobeh. Govoril sem glede moje zaposlitve. Potem je prišlo še nekaj uradnikov in skoraj bi bleknili, da Marija nekaj ve. Kar tako mi je prišlo. Kot bi kupil časopis. Ko sem se vračal, sem kupil pomaranče in jih postavil pred Marijina vrata.

Ponoči sem padal z mosta v Brooklynu in veliki crkneni pes je grizel spolovila čeli armadi polakov. Bil so tam Afričani, potem mrtvi soldatje držav- ljanskih vojn, Cesarjevi plinski konjeniki s plinski- mi maskami in neke, prihodnjih pokolenj. Velik crknen pes je pri svojem oprasku krožil naokoli, oči pa ni imel. Zato niso vedeli kam streljati in zbudil sem se nejevoljen. Predvsem pa sem zamu- dil, kajti Marija je bila že v sobi zgoraj, vedela je, da spim. Zdi se mi, da sem zamudil nekaj posebnega in pomembnega, to, kar bi vse razjasnilo. Postajam del tega trikota, nedvomno je imei že od nekdaj povezoval z menoj in me je čakal. Tudi Ma- rija me je čakala. Nekalere ljudi naslutimo, ali pa stvari naslutijo nas. Vstanem in že sem na stopni- šču, stopam tiho, dos. Tam ni nikogar. Vrata so, kjer stanuje bolnik ali kdorkoli (pač nekdo v stiski), so zaprta. Zadržujem dih in prisluškujem. Notri je Marija. Ta dlga globoko, zadnjeno. Govori tiho, stopica sem ter tja. Če bi porela tle, bi jo videl skozi špranje. Oprej se na kljuko, polagoma,

in pritisnem vrata od sebe. Ne zganajo se. Marija se zaklepa.

Ker ne vem kaj početi (s tem izgovorom seve- da), sklenem, da ob prvi priložnosti udrem v sobo. Končno imam pravico vedeti, kaj se tam dogaja, saj sem vpleten v to od vsega začetka. V svoji sobi čakam, da Marija odide iz hise. Še vedno je zgoraj. Prevrčam svoje stvari. Zopet si grem umiti zobe. V umivalnici je omet zanimivo odpadel.

Popoldne poslušam besede iz zvočnika, gotovo mora biti prijet na drevo tam zunaj. Ko grem pod drevce v urad, da odložim vprašanje moje zapo- slitve, skušam te besede povezati v tekst, vendar mi ne uspe. »Zaradi osebnih zadev se zaenkrat ne mo- rem zaposliti,« sem povedal uradnici. Pravzaprav ne bi vedel v uradu kaj delati. Tudi ne vem, zakaj sem se hotel zaposliti ravno v tem uradu (in kaj delajo v tem uradu. Še najraje bi bil ribič. Znečer me je Marija zalotila pred tistimi vrati zgoraj.

Približala se mi je lako, da sem dihaj njeno vročo sapo. »Ona ne bi bila nič kaj vesela, da ste tukaj, mi je dejala in pri tem pomignila na vrata. »Zelo je bolna in poziti jo je treba.« Je že šepeta- la. »Tokrat jo bomo zdravili brez kisika.« Pri tem se je nasmihala, hotel sem vstopiti. »Ne sedaj, spi,« je rekla.

Veiko sem razmišljal o njenem obrazu. Sedaj je zopet taka, kot je bila. Zgnit, sluzast obraz je izginit. Ponoči, ko je rožni grm za zidom (ne vem kako, da sem ga opazil) cutil, sem jo obiskal. Soba je sicer na videz prazna in temna. Na videz tudi nikogar ni. Če bi jo hotel videti, bi moral pri- žgati tle. Vem, zakaj sem prišel nazaj, tako je bilo dogovorjeno. Na njena vrata sem nabil listek: »BARBARA, PROSIM, BODITE OBZIRNI IN NE TRKAJTE. Z Marijo imava veliko dela.«

»Zid se mi zdi premajhen, ali ni?« sem vprašal Marijo.

Sporazumevala je prikimila. »Mislim, da ga bo treba dagniti za nekaj seš- njev. Ves zid severne stene hise.« »Tudi topla voda mora biti vedno pri hisi. Kon- čno bo to tudi moj otrok,« je rekla. »Mene skrbi zid.«

Videl sem Uha, kako se je spuščala z neba.

KNJIŽEVNE REVIIJE

NOVA OBZORJA 5

Prve letošnje številke mariborske re- vije Nova obzorja so bile nedvomno pre- jež obetajoče, vendar pa pričujoča, peta številka, zlasti v literarnem delu ne pri- naša pomembnejših tekstov. Največja po- manjkljivost, ki jo v tej književni reviji opazamo že nekaj let, je njena obrobnost, spremljana s silno šibko voljo po inten- zivnejšem družbenem delovanju in učinko- vanju. Slehera revija, ki se hoče izogniti popolni anemčnosti, mora vendar težiti za tem, da skuša po svojih najboljših močeh spremljati in vrednotiti naše kul- turnopolitično dogajanje; v tem je vse- bina slehernega uspešnega družbenega angažmaja. Seveda je takšna orientacija revije odvisna od cele vrste pojavov, ki pa so očitno objektivne narave. To je predvsem struktura sodelavcev, saj je očitno, da se na obravnavano revijo obra- čajo avtorji, ki bi jih lahko razdelili v tri skupine: tiste, ki objavljajo svoje pro- izvede v njej, ker jih druge zaradi slabe kvalitete ne morejo, dalje tiste, ki le ob- časno, navadno s slabšimi deli, vedrilo pod streho te revije in tiste, ki stalno sodelujejo v reviji in ki so nanao tako ali drugače intimneje navezani. Zato- delj je Nova obzorja celotna revijalna kon- stelaacija pri nas doslej sili v docela podrejen položaj nasproti ostalim književ- nim revijam, ki so konstituirane na osno- vi nekega tesno sodelujočega jedra sode- lavcev, ki revijo tudi usmerja; to je širši uredniški odbor, medtem ko predstavlja svet sodelavcev najširše usmerjevalno telo revije. To je tudi vzrok, da si revija ni znala izoblikovati trdnjesega koncepta, ki je mogel e s tesneje povezanostjo so- delavcev in njihovim medsebojnim sode- lovanjem. Le takšna dejavnost lahko vpluja na pozitivno družbeno in kultur- no usmerjenost revije. To pa je seveda odvisno tudi od spremenjene uredniške- prakse in od predrugačenja in personal- ne razširitve izmed mesečnika, o čemer sem v eni izdavi ocen že pisal.

Pričujoča številka Novih obzorij v svo- jem literarnem delu prinaša pesniške pri- spevke treh avtorjev: Valentina Cundriča, Francka Rudolfa in Tanje Premk. Bistvo- na karakteristična Cundričevih pesmi je njihova metafizična igrivost, ki priduje o dokaj močni čustveni napetosti njego- vega doživlja, izpovedanega v območju večje ali manjše formalne drznosti. Ta je poglavitni element njegovih pesniških

prizadevanj, vendar pa se jim na neka- terih mestih pridružuje tudi razmeroma učinkovita miselna plast poetskega do- življanja. Sveže, a formalno in vsebinsko še premalo sublimirane so pesmi Francka Rudolfa (Ciklus o Don Kihotu). V njem se tu in tam sicer zaznava Striševa pesni- ška dikcija, vendar pa je sama tematska zasnova ciklusa zelo zanimiva in nedvom- no vredna pozornosti.

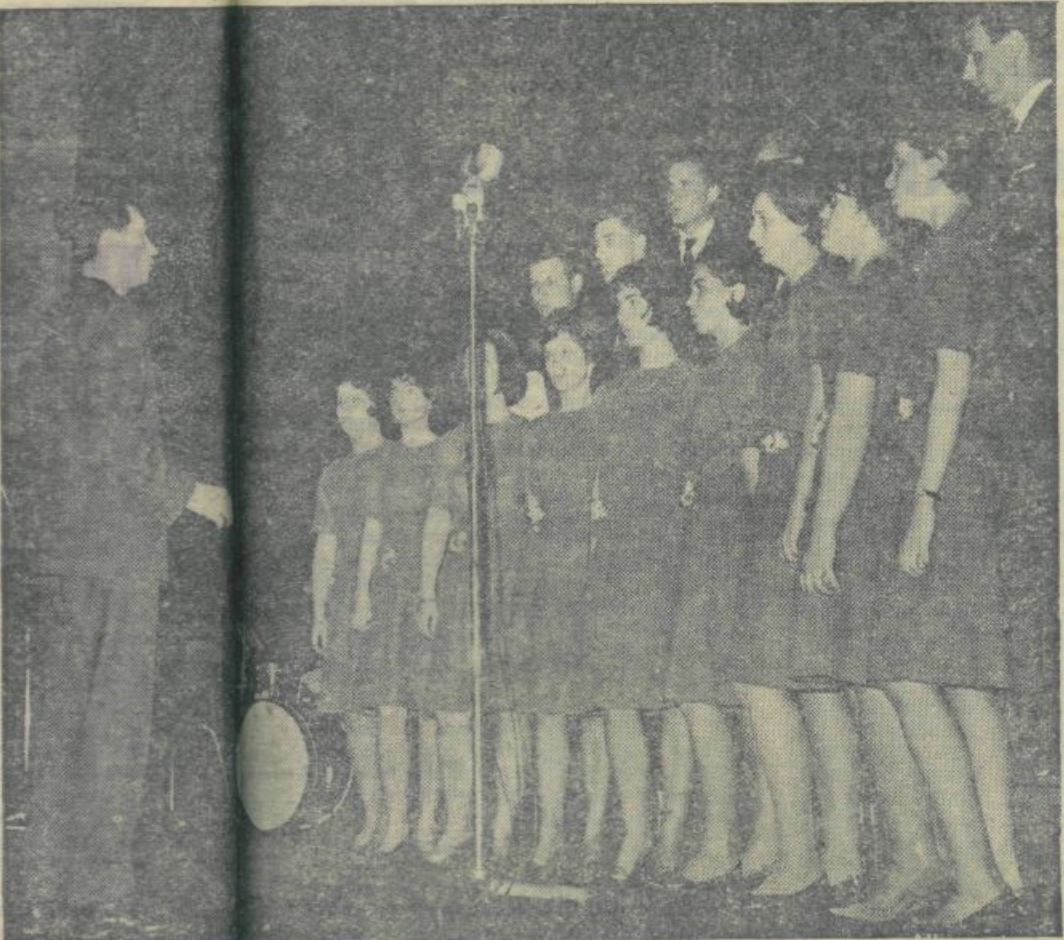
Pesmi Tanje Premk (Podobe ne prene- sejo svetlobe) so poetsko dvomljiva lju- bezenska verifikacija, ki jo običajni revij- alni kriteriji težko prenesejo. Prozni tekst Toneta Glavana Moj oči je slab življenjspej v telegramski tehniki, saj je pisateljsko preveč tendenciozen in zategadelj neprepričljiv. Nekaj lokalizmov še ne more posredovati resničnega ele- mentarnega doživlja.

Kratki skeč Marjana Rožanca Zadnji čudež tehnike je docela nepretenciozen tekst, a vsebuje motiv, ki ima izrazito satirično panto, zategadelj ga nedvomno lahko uvrstimo med njegova sicer zelo slaba dela, vendar pa v pričujoči številki Novih obzorij nedvomno predstavlja naj- uspešnejši literarni tekst. Črtica Matjaža Zigona Tisoček je začetiška in na moč gostobesodna.

V publicističnem delu revije je zanimi- vo in dokaj prizadeto izpovedano pričevanje dr. Avgusta Reismano o Franu Albrehtu (Spomini na Frana Albrehta). Najpomembnejši publicistični prispevek svet sodelavcev najširše usmerjevalno telo revije. To je tudi vzrok, da si revija ni znala izoblikovati trdnjesega koncepta, ki je mogel e s tesneje povezanostjo so- delavcev in njihovim medsebojnim sode- lovanjem. Le takšna dejavnost lahko vpluja na pozitivno družbeno in kultur- no usmerjenost revije. To pa je seveda odvisno tudi od spremenjene uredniške- prakse in od predrugačenja in personal- ne razširitve izmed mesečnika, o čemer sem v eni izdavi ocen že pisal.

Pričujoča številka Novih obzorij v svo- jem literarnem delu prinaša pesniške pri- spevke treh avtorjev: Valentina Cundriča, Francka Rudolfa in Tanje Premk. Bistvo- na karakteristična Cundričevih pesmi je njihova metafizična igrivost, ki priduje o dokaj močni čustveni napetosti njego- vega doživlja, izpovedanega v območju večje ali manjše formalne drznosti. Ta je poglavitni element njegovih pesniških

N.G.

Študentski vokalni ansambl

POL URE PO PREDSTAVI

BECKETT: PONAVLJANJE IN DOLGČAS

Samuel Beckett, ki ga pri nas poznamo predvsem kot enega od modnih kreatorjev teatra absurda, avtorja dramatskih tekstov »V pričakovanju Godota« in »Konec igre«, manj pa kot silno vznemirljivega in originalnega pesnika ter zanimivega romanopisca, je pred dnevi Eksperimentalno gledališče predstavilo ljubljanskemu občinstvu še z enim dramskim tekstom: »O, lepi dnevi«.

Kakor je res, da nas je pred leti Samuel Beckett razburjal in trpinčil, budil in osvetoval, razbijal in revoltiral s svojo specifično, a navelic temu avtentično vizijo sveta, pošastnim in grozljivim kritikom profeta moderne civilizacije, pa je — na žalost — prav tako res, da nas je tokrat razočaral in na smrt dolgočasil.

Naj mi bo dovoljeno, da takoj v začetku, še preden poskusim z argumentirano analizo teksta, protestiram proti neodgovorni in po moje neokusni izbiri Eksperimentalnega gledališča, ki s to igrico eksperimentira kvečjemu s potrpežljivostjo snobističnega občinstva, nikakor pa ne s kvalitativno novo, bodisi oblikovno, bodisi izrazno vsebinsko tendenco v sodobnem gledališkem prizadevanju.

Lepi dnevi dveh zakoncev v puščavi. Winnie je do pasu, nato pa kar do vratu zakopana v pesku, Willie pa igra vlogo majskega hrošča, ki je padel na hrbet. Dnevi so enolični, pusti, dolgočasni, mučni. Vsakodnevni opravki in spomini, naveličanost in pridušeno, v podzvest potlačeno trpljenje, praznina, onemoglost, beda, razpadanje, gnitje, crkavanje in smrt.

Po formam plači je igra eno uro in pol trajajoči monolog. Po vsebinski strani je to brezupno boren poskus sintetizirati abstraktno, shematično revno karikirane metafizične alegorije in poenostavljene, pa kljub temu ekshibicionistične strukture in trpko podobo absurdne praznine in ničevosti bivanja, lažnosti in revščine medsebojnega komuniciranja.

Namenoma bom opustil možnost določenih komparacij »Lepih dni« z nekaterimi drugimi evropskimi in ameriški dramskimi deli in sicer iz zelo preprostega razloga, ker so namreč take primerjave v tem primeru nujno samo literarno kritične kurioziteti, ne pa fenomen neke pomembnosti same izpovedi v čisto teaterskem smislu.

»Okruštost stvarnosti, drastična brezobzirnost, človeška eksistenca, humanost, ruširana človeška senca, neznani mehanizmi, kontradikcije med duhovnim in materijalnim, vse je podvrženo zadnjemu pričakovanju smrti, groteskno absurda tragedija« in tako naprej. To so fraze, na slepo pobrane iz spremne besede v gledališkem listu. Te fraze so smešno lepo-umniško slepomišljenje, prazno žvenketanje z besedami, nesramno poigravanje s človeškim razumom. Naj je bila ambicija avtorja taka ali drugačna, kozmično elektronska ali intimno metafizično izpovedna, dejstvo je, da so lepi dnevi le bedna senca, le prazno ponavljanje avtorja, ki, po vsem videzu sodeč, tokrat ni imel več kaj bistvenega in novega povedati. Ostalo je nekaj starih, že stokrat prežvečenih misli, predvsem pa razpoloženje, za katere avtorju ni uspelo najti ne novega, ne spodobnega, pa tudi ne zanimivega kostuma.

Pustimo ob strani revščino izpovedi in spomnimo se na morečo utrudljivost uro in pol trajajočega monologa, ki je brez kakršnekolik dinamike efektov, trikov, domisljic ali podobne sare. O poeziji, lepoti jezika, humorju ali čem podobnem: ne duha ne sluha. Edina paša za oči: neudajna statika scene, igralca, luči in kostuma. Edini efekt predstave: utrjenost in zamorjenost, ne pa tista plemenita zrepoliranost, ki izživa in žali, ali sili k premišljanju. Ne, čisto preprosta, brezupna dolgočasnost.

Stefka Drolčeva kot Winnie je vložila v to izredno naporno in zahtevno delo ogromno truda in znova pokazala virtuosno obvladanje igralskega registra. Zal pa vsemu prizadevanju navkljub ostaja njena kreacija le bolj ali manj naporna tehnična ekshibicija. Režije ni, kar zgovorno dokazuje že govor, dejstvo, da so bili gledalci prepuščeni samo na polovico auditorija, medtem ko je druga polovica pričala o brezupni nesposobnosti režiserke.

Scena: fotografska imitacija milanske predstave Piccolo teatra.

DUSAN JOVANOVIČ

Redni letni nastop Akademikovih skupin

AMATERIZEM IN MNOŽIČNOST

Pretekli teden so pripravile svoj redni letni nastop tri Akademikove skupine: APZ Tone Tomšič, folklorna skupina France Marolt in Studentski vokalni ansambel, v katerega se je preimenoval prejšnji Zabavni zbor. Nedvomno je takšna manifestacija celoletnih prizadevanj skupin in njihovih vodij najbrž edina možnost, da se nepoučeni lahko seznanijo z njihovim delom. Še več: en sam letni nastop z zelo majhnimi inovacijami v repertoarju, kar velja zlasti za folklorno skupino, je vse premalo, da bi lahko sprejeli njihov nastop kot prikaz letnega dela, temveč se očitno lahko seznanimo le z majhnim izsekom iz njihovega bogatega, a nepomlajenega programa v celoti. Tu kajpak ne zanikam vrednosti kontinuiranega dela, nasprotno: vsa prizadevanja naj bodo med seboj organsko povezana, posamezni nastopi pred javnostjo pa naj skušajo vsebinsko in inventivno presegati železni repertoar, v katerem je skupina nekako zacementirana. To se mi je ob Maroltovcih zdelo vredno povedati zategadelj, ker ta nevarnost preži na vse starejše Akademikove skupine, a se je najbolj eksplicitno uveljavila prav pri tej šestnajstletni delovni skupini.

Drugo, na kar se mi zdi v tej zvezi v grobih potezah vredno opozoriti, je amaterski status omenjenih skupin. Zdi se mi namreč posebno pomembno, da skupine ohranjajo svoj amaterski položaj in svoje delo, zgrajeno na podlagi docela entuziastičnih odločitev posameznih sodelavcev le tako, da ne težijo v komercializem in jih torej vežejo le skupni umetniški interesi. Pri tem pa jim je edino resnično priznanje in plačilo priznanje javnosti. Po tej svoji lastnosti se nadvomno ločijo od polprofesionalnih skupin, s katerimi se zlasti pogosto srečujemo v našem športu in še posebej v nogometu. Seveda so temu vzrok tudi nekateri družbeni razlogi, saj je šport taka sestavina človeške dejavnosti, ki očitno privlači dosti več pristašev kot pa kakšen pevski zbor, zato je v športu tudi večja nevarnost mitizacije, zvezdnitva in komercializacije kot pa v pevskem zboru. Te ugotovitve imajo nedvomno svoje vzroke v psihologiji in splošni socialni in tedaj tudi kulturni ravni množice.

Tretje, kar je z vsem doslej povedanim v tesni zvezi, pa je načelo množičnosti. Le z množičnostjo bomo lahko izbijali dno komercializmu in uveljavljali status amaterizma. Z njo se bomo izogibali kompenzacijskih teženj o mitiziranju in zvezdnitvi. Prav tako bo le množičnost vzpostavljala tisto vsebinsko kontinuiteto, ki je potrebna, da se ohrani čim trdnjša vez med posameznimi rodovi. S tem v zvezi so seveda tudi repertoarne novosti, saj je več kot na dlani, da bo le tako mogoče premostiti zacementiranost, ki že daje tudi nekatere Akademikove skupine in ki nujno vodi v razsulo. Prav tako je množičnost tudi porok za kakovost, ki na določenem nivoju prehaja v reprezentančnost, a ne v reprezentančnost kot stalno prakso, temveč v reprezentančnost tiste vrste, ki ohranja specifičnost amaterizma; konstituira se le kot nova kvaliteta. Seveda je problem množičnosti dosti kompleksnejši, kot je videti na prvi pogled, saj posega v našo splošno družbeno problematiko, zvezano z organizacijo našega rednega dela, z našim materialnim stanjem, našo izobrazbo itd. Pričujoče razmišljanje skuša le opozoriti na nekaj problemov, ki se dandanašnji prikazujejo tudi v Akademikovi dejavnosti in za katere je že čas, da o njih razmislimo.

N. G.

Akademski pevski zbor »Tone Tomšič« na svojem zaključnem koncertu

Akademski folklorna skupina »France Marolt« med nastopom

RADIJSKA IGRA

Manfred Bieler: LEVA STENA

Radijska igra mladega nemškega dramatika Manfreda Bielera sodi v okvir dramaturško zelo spretnih in čistih del, vendar pa kljub temu enodimenzionalnih in precej racionalističnih konstrukcij.

Zgodba te igre je bazirana na domisljici, ki jo označuje naslov. Osrednja figura je slikar Mondarez, ki se neuklonljivo bori za revolucijo, tudi še v zaporu, ko se revoluciji ne odpove, temveč slika na steno slikarsko delo z revolucionarno vsebino. Osrednji zaplet se dogaja prav okoli tega njegovega dela, ob tem se osvesti tudi paznik Felipe in prestopi na stran revolucionarjev.

Iz vsebine same je razvidna naivna realistična nota, ki je bila brez dvoma vsestranski element, ki je odlikoval v polpreteklem obdobju vsakršno revolucionarno delo v vrstah komunistov, vendar nam danes, vsaj v našem okolju in času, izzveni to bolj kot zgodovinsko in precej nepogledljivo neumetniško dejanje. Sodi torej v okvir preteklosti, saj temelji po svoji temeljni ideji bolj na moralističnosti nonkonformizma kot absolutni in edini človeški vrednoti, ne da bi prešla okvir te moralističnosti in se poglobljala v same eksistencialne probleme tako človeka-revolucionarja kot družbe. Razumljivo bi bilo, ko bi tako pisateljsko delo nastajalo v dobi revolucije, ali pa predrevolucijske faze, kjer bi aktivno sodelovalo v spreminjanju družbe, nerazumljivo pa je, da je bilo tako.

vo pa je, da taka igra nastane v Nemčiji leta 1961, ko je sodobna družbena situacija brez dvoma drugačna in zahteva od umetnosti drugačnega angažmaja, saj je vendar znano, da je bil fašizem v Nemčiji ob svojem nastopu 1933. leta rezultat poloma in poraza proletarske revolucije in so prinesli vsaj v Vzhodno Nemčijo socializem na ruskih bajonetih. Iz teh skopih zgodovinskih podatkov je razvidno, da imajo najbrž Nemci danes povsem drugačne probleme in da je vsebina te radijske igre bolj apoloģija kot pa umetniško angažirano dejanje. Prav tako je značilno, da se v program naših kulturnih institucij pretežno uvrščajo taka dela, ki govorijo predvsem o večnih človeških vrednotah (nonkonformizem, revolucionarna požrtvovalnost, neuklonljivost do zadnjega diha itd.)

Izvedba sama je bila na dovolj visoki umetniški višini. Imel sem občutek, da so izvajalci, vključno z režiserjem Francetom Kosmačom, le obvladali ta žanr. Slikarja Melitona Merandeza je predstavil Stane Sever, Diaza-ravnatelja kaznilnice-Boris Kralj, Felipa-paznika Polde Bibič, žeparja Miguela-Ali Raner, paznika Diega Janko Hočvar. Posebej bi omenil Stana Severja zaradi njegove impresivne interpretacije in Borisa Kralja zaradi tega, ker se je delno iztrgal iz svoje že nekoliko šablonske igre.

Peter Božič

NAŠ SODOBNIK CANKAR

Vsi veliki rodniški mitovi, naj si bo socialnih, narodnostnih ali kulturno zgodovinskih, so doživljali že v času svojega stvarjanja ali pa po svoji smrti proces slavljenja in čaščenja, proces odtujanja od vsebine svojih resničnih misli, tez in stremeljenj.

Ko govorimo o liku Ivana Cankarja, imamo danes zlasti pred očmi njegovo dvojno podobo. Podoba žive ustvarjalne osebnosti, ki je s svojim delom in tvorino, genialno aktivnostjo še vedno pričujoča v naši sodobnosti, kakor tudi tisto drugo, za enkrat še vedno nezanimano, v določeni družbeno-politični situaciji sicer objektivno determinirano, a za naš čas po nepotrebnem potrjeno in zmiztirano, zreducirano na nedotakljivost kulturnega čaščenja.

Na prireditvi »Ivan Cankar in slovenski igralci«, ki jo je ob 83-letnici Cankarjevega rojstva 10. maja v operni hiši organiziral Oder 57, smo bili priča zares študijsko delavnega in čeravno ne vselej kritično zastavljenega, kljub vsemu pa nikakor ne akademsko zaverovanega odnosa do Cankarjevega ustvarjalnega opusa. V tej zvezi se mi zdi bistvena ugotovitev, da je marsikatera Cankarjeva beseda v pričujoči sedanjosti zvenela pristno, aktualno in se živo ter tvorno vključevala v kontekst naše družbeno-kulturne problematike, kakor da bi ne bila napisa-

na pred pol stoletja, temveč včeraj ali danes.

Dragocene vrednosti večera torej ni iskati v ohlapni romantiki in preživetem šentflorjanskem dolinobolju, temveč v njegovi konkretni pričujočnosti. V splošnem lahko rečemo, da je kljub izredno heterogeni sestavi nastopajočih, saj so nastopili poleg najstarejše in srednje igralske generacije tudi Cankarjevi najmlajši interpreti, večer ustvaril povsem kontinuiran, svež doživljajski in interpretacijski lok, ki je v osmišljenem stiku z občinstvom plodno zaživel v novem kontekstu.

Morda je bila slabost programa, ki je bil prepuščen svobodni izbiri nastopajočih, v poudarjenem odločanju za manj znane in celo neobjavljene Cankarjeve tekste, med katerimi sem pogrešal predvsem pa sila medla zaključna poanta večera.

V zaključku naj poudarim, da je prireditve v celoti popolnoma opravičila smisel in pomen resnično aktualnih in delovnih, ne pa samopašno nekritičnih slavljenj najrazličnejših obletnic.

Dušan Jovanovič

Iz tehničnih razlogov objavljamo poročilo o večeru Ivana Cankarja šele v tej številki. Objavljamo pa ga tudi zato, ker o tej prireditvi ni poročal noben slovenski časopis.

AKTUALNA TEMA: ŠTUDIJSKI SISTEM

Erich Müller

François Loeb

Alfred Martin

Marie Šefranková

František Navrátil

Pred kratkim so bili pri nas na desetdnevem obisku trije predstavniki švicarske študentske zveze »Studentenschaft«: predsednik najvišjega predstavništva te organizacije »Assemblée Générale« – po naše skupščina študentov, Erich Müller ter člana François Loeb in Alfred Martin. V kratkem intervjuju so nam razkrili poglobljene težave študijskega sistema v Švici in svoje poglede na nekatera aktualna vprašanja, ki še prav posebej zanimajo tudi študente. Vsi trije so slušatelji šestega semestra ekonomske fakultete v St. Gallenu.

Ko smo se dotaknili problema njihovega študija, je Erich Müller dejal: »Mislim, da je problem študija na vseh univerzah, ne glede na državo, predvsem v tem, kako hkrati oblikovati ozko specializiranega strokovnjaka in široko razgledanega intelektualca. Program študija je tudi pri nas precej na trpan. V šestem semestru imamo tedensko po petintrideset ur zelo intenzivnih vaj in predavanj. Zato je naša

prvenstvena naloga, da bi reformirali študij in skrajšali število ur na 15 do 20; šele potem se bomo lahko posvetili tisti problematiki, ki nam bo bolj koristila, kakor pa nekateri obvezni posrski predmeti, ki jih sedaj poslušamo. Morda je največja hiba našega študijskega sistema v tem, da je le zgolj teoretična priprava za poklic. Ko bomo po končanem študiju prišli v prakso, se bomo težko vključili v red-

ni tok dela. Zdi se mi, da bomo morali pri reformi študija predvsem upoštevati to pomanjkljivost.«

Ko smo hoteli zvedeti, kako si predstavljajo notranjepolitični razvoj v Švici, se je oglasil François Loeb: »Švicarska konfederacija je že tradicija. V Evropi, tako lahko rečemo, ima izjemen položaj. In prav na to tradicijo, na to izjemnost so ljudje ponosni. Če to vemo, bomo tudi lahko razumeli sedanjo politično mentaliteto povprečnega Švicarja. Za vsako malenkost pri nas izvedemo volitve – ob občine do okraja, preko kantona do konfederacije. Ljudje so tako zasidrani v ta sistem, da se ne navdušujejo za kakršnekoli spremembe. Ne iščejo teoretičnih in praktičnih možnosti za morebitne izboljšave, kajti s tem, kar imajo, so zadovoljni. Če lahko neovirano razvijajo svoje sposobnosti v podjetjih in ustanovah, menijo, da je to demokracija. Zanje je tu ključ uspeha, tu razvijajo svojo osebnost. Švicarska demokracija je za njih najboljša in najpopolnejša.«

Na vprašanje, kakšni so njegovi vtisi o naši deželi, je Alfred Martin odgovoril: »Premalo časa sem v Sloveniji, da bi mogel izreči o tem svoje mnenje. Vendar sem nad tem, kar sem videl, prijetno presenečen. Vsakdo se mora na lastne oči prepričati o resnici v neki deželi. Predvsem so mi všeč lokali in posebej še – gostje. Pri nas sicer ni

mного pijancev, toda vsi so brez posluha. Pri vas pa sem odkril pravcate ubrane pevske zборе. Slovenci ste rojeni pevci!«

Pet dni sta bila gosta ljubljanske filozofske fakultete Marie Šefranková, študentka 3. letnika francoščine in španščine, in František Navrátil, absolvent oddelka za zgodovino in filozofijo, oba iz Brna (CSSR).

O študiju na njihovi fakulteti je pripovedoval František Navrátil: Študij traja pri nas 5 let; ves sistem študija je prilagojen pedagoški usmeritvi. Po končanem študiju mora vsak diplomant obvezno tri leta poučevati na šolah; šele potem si lahko prosto izbira poklic. Ljubljanskim kolegom pa sva kar malo nevoščljiva, ker imajo novo stavbo, za kakršno se v Brnu borimo že več let – toda žal doslej brez uspeha.«

Marie Šefranková se je zavzemala za poživitev stikov med obema fakultetama: »Po 16 letih si imamo veliko povedati. Pred vojno so bili naši stiki zelo tesni – in zdaj je spet prišel čas, da se spoznata mladi generaciji dveh dežel. Praktično bi naše odnose lahko poglobili z vzajemnim študijem slovenščine in srbohrvaščine na fakulteti v Brnu in češčine na ljubljanski fakulteti. Naš dekanat nam pomaga in se trudi, da bi kar najhitreje obnovili vezi s slovenskimi in vsemi jugoslovanskimi študenti.«

Ljubljana

V četrtek, 21. maja, je bila v zborniški dvorani ljubljanske univerze svečano podeljena diploma prvemu diplomantu iz azijsko-afriških dežel. Študentu-diplomantu, Abdulu Hamidu iz Sirije (diplomiral je na ekonomski fakulteti, o čemer je Tribuna že poročala) je diplomu izročil rektor naše univerze prof. dr. Makso Šnuderl.

Varšava

Društvo poljsko-afriškega prijateljstva je organiziralo svečano slovo od prvih študentov iz afriških dežel, ki so diplomirali na poljskih visokih šolah. V večini so bili slušatelji medicinskih fakultet.

Diplomantom iz Afrike so v spomin na študij na Poljskem izročili mešinske instrumente. Ob tej priliki sta se za prisrčno skrb v času študija zahvalila predsednik Zveze afriških študentov na Poljskem in zastopnik diplomantov.

Solija

Po vojni so v Bolgariji precej storili za razvoj šolstva. Vrata vseh vrst šol so mladim na široko odprla. Šolnine, ki so bile pred vojno zelo visoke, so bile znižane do minimuma in pred nekaj leti povsem ukinjene. Tako je postalo šolanje popolnoma brezplačno in to od prvega razreda osnovne šole do zadnjega letnika na univerzi.

Število dijakov v srednjih in politehniških šolah je od 1.009.690 v letu 1944–45 naraslo na 1.613.000 v šolskem letu 1962–63. Še občutnejši je porast števila študentov. Leta 1940 je v Bolgariji študiralo 10.170 študentov, v letošnjem šolskem letu pa že 78.000. Za gradnjo in vzdrževanje šol ter plačevanje predavateljskega kadra skrbi država.

žava. Po vojni so zgradili tudi 1800 novih šol za okrog 380 tisoč učencev.

Caracas

V Caracasu je prišlo do ostrih spopadov med pripadniki policije in študenti. Po informacijah agencije France Press sta bila teže ranjena en policaj in en študent. Spopad, ki se je pričel v univerzitetnem poslopju, se je razširil na več krajev po mestu.

Do spopada je prišlo, ko so študentje med potekom svoje letne skupščine opazili, da trije pripadniki venezuelske politične policije tajno spremljajo njihovo delo. Ko se je spopad pričel, je intervenirala policija in prekršila integriteto univerze.

Chicago

Predsednik AFL-CIO, največje sindikalne organizacije Združenih držav, George Meaney, je pozval sindikate, naj pomagajo približno šest tisoč študentov iz Afrike, ki so doslej morali iskati zaposlitev preko poletja, in naj financirajo njihov študij. V svojem apelu je poudaril, da bodo tako Američani bolje spoznali domovino afriških študentov.

Katmandu

Nepalski študentje so od vlade zahtevali, da prepove rekrutiranje pripadnikov plemena Gurkov v britanske oborožene sile in naj vpliva na Veliko Britanijo, da ne uporablja Gurkov proti Indoneziji v malezijskem sporu. Ta poziv so poslali ob koncu štiridnevne mladinske konference, ki je bila v Katmanduju. Na sestanku so sodelovali študentje iz vsega Nepala. Odločili so se tudi za formiranje nepalske mladinske organizacije, ki naj bo povsem izven vsake vladne kontrole.

Palestinski študenti so v študentskem naselju v ponedeljek priredili proslavo ob 16. letnici poteka mandata Velike Britanije nad Palestino. Po orisu palestinskega vprašanja so zapeli palestinsko himno in še nekatere druge pesmi (na sliki). Ob dnevu solidarnosti s palestinskim narodom jih je

pozdravil tudi predstavnik študentskega mednarodnega kluba. Na koncu so zavrteli še filma o napadu na Suez in Port Said.

INDEKS IN... KOŠARKA

Za predzadnji Indeks in... smo izbrali absolventa biotehniške fakultete, oddelka za gozdarstvo, Igorja Jelnikarja.

Se dva meseca in Igor se bo poslovil od študentskega življenja, čaka ga le še zagovor diplome.

Odgovorna služba v radio-televiziji Ljubljana, kjer je zaposlen kot organizator televizijskih oddaj, je bržkone glavni vzrok, da bo Igor končal študij z malo zamude, kajti med kolegi je veljal za dobrega študenta. Ni nam treba posebej poudarjati, da je Jelnikar že vrsto let član AKK Olimpije in igra v njeni prvi petorki. Ze na nekaj tekmah pa ni nastopil. Zakaj? Igor je pojasnil:

»Pred nekaj dnevi sem bil na zdravniškem pregledu in zdravniki so izjavili, da ne bom več mogel igrati košarke, kajti stara poškodba gležnja se ne da popolnoma ozdraviti in se mi lahko ponovi. Osebo ne upam, da bom še igral, kajti košarka mi veliko pomeni in rad bi tudi pomagal svojemu klubu, za katerega igram že osem let, k čim boljši uvrstitvi v zvezni ligi.

● Kaj delaš v prostem času, sedaj, ko ne treniraš?

Prostege časa imam zelo malo, sedaj se pripravljam na diplomu.

● Imaš poleg košarke še kakšen hobi?

Rad poslušam dobro zabavno glasbo — jazz, kdaj pa kdaj tudi sam igram klarinet, včasih pa sem tudi aktivno telovadil. No, sedaj sem že tri leta v službi in...»

● Kdaj misliš, da je odigral ASK svojo najboljšo tekmo?

Z moštvom madridskega Reala v Ljubljani in s francoskim prvakom Bagnoletom, prav tako v Ljubljani.

● Kolikokrat si nastopil v državni reprezentanci?

Sestindvajsetkrat.

● Kakšne možnosti uvrstitve ima tvoje moštvo letos?

Možnosti za osvojitve prvega mesta in s tem naslova državnega prvaka so majhne. Mislim, da se bo v končni razvrstitvi ASK uvrstil za Beogradom na drugo mesto.

● Si mnenja, da bi imela jugoslovanska državna reprezentanca, kolikor bi prišlo do srečanja med njo in ameriškim profesionalnim moštvom, ki bo prihodnji mesec igralo na svojem gostovanju v Jugoslaviji tudi v Ljubljani, kakšne možnosti za uspeh?

Ne!

● Tvoje želje za prihodnost? Najprej osebne; da bi čimprej diplomiral in odslužil vojaške, nato pa, da bi ASK-u uspelo enkrat postati evropski prvak.

T. Z.

PLAVANJU VEČ POZORNOSTI!

Pretekli mesec so bila končana dela pri obdelovanju ankete, ki je zajela 2481 letošnjih slušateljev prvih letnikov ljubljanskih fakultet, od skupno 3219 vpisanih.

Ker je odgovorilo na vprašanja ankete več kot ¼ študentov prvih letnikov (točno 77,5 %), je komisija za telesno kulturo in izvenarmadno vzgojo univerze v Ljubljani iz nje lahko dobila zanimive podatke.

36 % ali 900 slušateljev je včlanjenih v razna športna društva in klube, od tega nekaj celo v dva. Rezultati ankete so pokazali tudi, da je največje zanimanje med študenti za košarko, atletiko, rokomet, smučanje in nogomet, ter seveda za splošno telesno vzgojo, ki so jo študentje prvih letnikov ljubljanskih fakultet obvezani obiskovali enkrat tedensko. Za stopnjo manj popularne so med študenti športne discipline kot odbojka, namizni tenis, judo itd. Toda anketa je pokazala porazno stanje kar zadeva znanje plavanja. Nič manj kot slaba tretjina vseh

študentov ne zna plavati. To pa je vse prej kot razveseljiva ugotovitev, kajti prav gotovo si nihče ne bi mislil in tudi ne verjel, da kar sedemsto letošnjih novincev na ljubljanskih fakultetah ne zna plavati!

Odgovorni oz. prizadeti forumi se bodo morali nad to ugotovitvijo vsekakor resno zamisliti in potrebna bo takojšnja organizacija plavalnih tečajev; to se pravi, treba bo pričeti z njimi že v poletnih mesecih; to je v času počitnic, še v večji meri pa v začetku novega šolskega leta. Seveda bo to zvezo z velikimi finančnimi izdatki, ki pa v tem primeru ne smejo zapirati dela in morajo biti odobrena, kajti drugače se to porazno stanje ne bo hitro izboljšalo. Če gledamo statistike univerz v drugih državah, tako vzhodnih in zahodnih, nikjer ne naletimo na tako visoko število in upamo, da bomo to nezavidljivo stanje pri nas uspeli izboljšati prej, preden ga bodo opazili tudi v tujini. Na koncu še to, da so mnogi študenti prvih letnikov pokazali neresnost pri izpolnjevanju

ankete; vprašamo se, zakaj je taka anketa v njihovih očeh nekaj smešnega. V prihodnjem študijskem letu bodo študenti novinci in tudi slušatelji višjih letnikov verjetno zopet dobili v izpolnitev kakšno anketo, katere podatki bodo za izdajatelja pomembni, zato poziva komisija za telesno vzgojo univerze v Ljubljani že danes vse študente, naj prihodnje ankete resno izpolnijo, saj so namenjene njim in imajo korist od njih oziroma njihovih podatkov končno le sami študenti. T. ZAJC

RAZPIS

Komisija za telesno kulturo in izvenarmadno vzgojo pri US v sodelovanju s komisijami na fakultetah in ZSOTK razpisuje plavalne tečaje, ki se bodo vršili od 8. junija do 29. avgusta 1964 v Ljubljani in Rovinju.

V Ljubljani in Rovinju se bodo tečaji vršili po naslednjem razporedu:

1. tečaj	25. 6. do 5. 7. 1964	— kapaciteta —	50 študentov
2. tečaj	1. 7. do 11. 7. 1964	— kapaciteta —	50 študentov
3. tečaj	6. 7. do 16. 7. 1964	— kapaciteta —	50 študentov
4. tečaj	12. 7. do 22. 7. 1964	— kapaciteta —	50 študentov
5. tečaj	17. 7. do 27. 7. 1964	— kapaciteta —	30 študentov
6. tečaj	23. 7. do 2. 8. 1964	— kapaciteta —	80 študentov
7. tečaj	28. 7. do 7. 8. 1964	— kapaciteta —	30 študentov
8. tečaj	3. 8. do 13. 8. 1964	— kapaciteta —	80 študentov
9. tečaj	8. 8. do 18. 8. 1964	— kapaciteta —	30 študentov
10. tečaj	14. 8. do 24. 8. 1964	— kapaciteta —	80 študentov
11. tečaj	19. 8. do 29. 8. 1964	— kapaciteta —	50 študentov

Tečaji so namenjeni študentom, ki ne znajo plavati, začetnikom in slabim plavalcem. Pravico udeležbe na tečajih v Rovinju imajo tudi študenti, ki so se v zimskem semestru tega leta udeležili tečajev za neplavalce v Ljubljani.

Za vse v tečaje prijavljene študente je obvezno preverjanje znanja plavanja in razvrščanje v grupe v dneh od 8. do 10. junija letos v bazenu »Kolezija« v Ljubljani, od 20. do 22. ure.

Prireditelj si pridržuje pravico kasnejše odstranitve s tečaja kogarkoli, za katerega se ugotovi, da ne izpolnjuje gornjih pogojev, ali krši disciplino na tečajih.

V tečaje se lahko prijavijo samo redni študenti fakultet.

Vsak študent se lahko prijavi samo v en tečaj.

Pouk plavanja se bo vršil pod vodstvom izprašanih plavalnih strokovnjakov. V te-

Ljubljana — bazen »Kolezija«: prvi tečaj od 8. do 25. junija — kapaciteta 35 študentov, vaje bodo vsak dan od 20. do 22. ure, razen sobote in nedelje;

Ljubljana — bazen TVD »Partizan-Vič«: prvi tečaj od 22. junija do 1. julija — kapaciteta 20 študentov, vaje bodo vsak dan od 9. do 12. ure.

Rovin — tabor Visoke šole za telesno kulturo, Okrajne zveze za telesno kulturo, Ljubljana in Zavoda za napredek šolstva SRS, Ljubljana — glej tabelo!

čajih v Rovinju bo pouk plavanja v dopoldanskih in popoldanskih urah, skupno štiri ure na dan.

Vsak udeleženec tečaja v Rovinju vplača po 3000 dinarjev za vožnjo in del oskrbnice za deset dni, udeleženec tečaja v Ljubljani pa 500 dinarjev za del tehničnih stroškov. Vse ostale stroške tečajev krijejo razpisniki tečajev.

Prijave in prispevek 3000 ali 500 dinarjev zbirajo predstavniki študentske športne organizacije na fakultetah.

ROK ZA PRIJAVO JE 6. JUNIJ 1964

ROK VPLACILA JE 15. JUNIJ 1964

Prijavnina se na zahtevo prijavitelca vrne v celotnem znesku do 22. junija 1964. Kolikor se prijavitelca iz opravičljivega vzroka tečaja ne udeleži, se mu vplačani znesek vrne v času od 1. do 10. oktobra 1964. Prijava za povrnitev prijavnine mora

biti pisмено izvršena najkasneje do 20. septembra 1964 na referat za telesno kulturo pri tajništvu univerze v Ljubljani, Trg revolucije 11.

Medsebojne zamenjave tečajnikov niso dovoljene.

Seznane na tečaje sprejetih tečajnikov z ostalimi informacijami bo komisija objavila kasneje.

Natančna pojasnila lahko zainteresirani dobe v referatu za telesno kulturo pri tajništvu univerze v Ljubljani, Trg revolucije 11-II.

ZAKLJUČEK V RIMSKIH TOPLICAH

Študentsko športno društvo na medicinski fakulteti pripravlja za zaključek letošnjega uspešnega delovanja 30. maja veliko zaključno športno manifestacijo v Rimskih Toplicah, ki se je bo po dosedanjih prijavah udeleževanja bodo v nogometu, rokometu lo nad sto študentov in študentk. Tek in plavanje, kot posebnost pa naj omenimo, da bodo izvedli tudi orientacijski pohod z zemljevidom in kompasom na 5 km dolgi progi. Za prijetno vzdušje bo poskrbela kulturna komisija, ki bo sodelovala s prirodnimi zabavnimi točkami. Pozno popoldne bo zaključna svečanost s podelitvijo nagrad, diplom, nato pa bo skromna zakuska, na kateri bodo študenti s kitarami in drugimi glasbenimi rekviziti poskušali udeležence do povratka v Ljubljano čim bolj zabavati. Tako bo šSD na medicini na prijeten način zaključilo svoje letošnje napore, da za šport in telesno vzgojo zainteresira čim širši krog študentov. S. R.

Morda še ne veste, da...

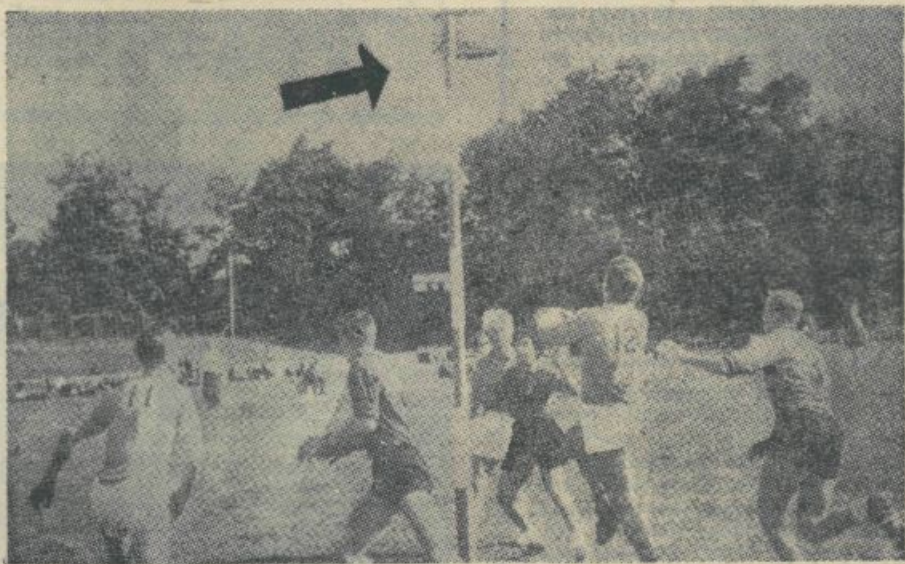
Loreda še neveste

... bo od 1. do 3. julija letos v mestecu Delft na Nizozemskem evropsko univerzitetno prvenstvo v judu. Na tem tekmovanju bodo nastopile študentske reprezentance Avstrije, Francije, Nemčije, Vel. Britanije, Španije, Belgije, ČSSR, Italije, Poljske, SZ, Nizozemske in tudi jugoslovanska študentska judo reprezentanca.

V tekmovanju 12 držav ima naša država lepe možnosti za vidnejšo uvrstitev, saj so nekateri naši najboljši judoisti študentje ljubljanskih, zagrebških in beograjskih fakultet.

... je 18-letni Randy MATSON, študent univerze v Moenu v ameriški državi Iowa, postavil nov mladinski svetovni rekord v metu krogle z rezultatom 19,53 m. S tem je popravil stari rekord današnjega svetovnega rekorderja Dallasa Fonga za 15 cm.

S tem metom se je Matson uvrstil med najboljše metalce krogle na svetu in je danes za Amerikanci Longom (20,31 m), Niederjem (20,06), ki ne tekmuje več, Gubnerjem (19,78 m) in Angležem Rowom (19,56 m) peti najboljši metalec krogle vseh časov. T. Z.

KOŠARKA PO HOLANDSKO

Na Holandskem je med študenti dokaj razširjena neka čudna igra z žogo, ki jo imenujejo »korfbal«, kar bi bilo v prevodu košarka. Toda to ni prava košarka. Ko tujece opazuje igre fantov in deklet, ki igrajo med seboj, se čudi, kajti nenavadno je videti, ko igrajo fantje proti dekletom. Težko dojamemo tudi samo igro. Morda misli, da je vse le za šalo, toda ne, to je prava tekma. Tu je sodnik, prisotne je občinstvo, igrišče je pravilno začrtano, koši so tu; nič ne manjka. Korfbal lahko vidite menda samo na Holandskem in še v sosednji Flandriji v Belgiji. Igra se zdaleč ni podobna košarki, kakor smo je vajeni gledati mi. V vsakem moštvu igra po šest fantov in šest deklet. Vendar neposredne akcije fanta proti igralci nasprotnega moštva ali obratno niso dovoljene. Igralec enega moštva sme igrati le proti igralcu enakega spola v drugem moš-

tvu. To se pravi: fantje enega moštva proti fantom drugega in enako tudi dekleta. Prostor za igro je velik kot nogometno igrišče, na vsakem koncu stojata, na katerih so v višini 3,20 m pritrjene košare. Le-te so precej večje od koša, (glej sliko). Igra se lahko tudi za košem, tako nekako kot pri hokeju na ledu, kjer je možno igrati za golom in okoli njega.

Holandska športna zveza se trudi, da bi našla privrženca tej igri tudi drugod, ne le v sosedni Flandriji, toda doslej so bili njeni poskusi neuspešni. Morda zaradi tega, ker se športniki branijo nastopiti skupno z »neznanim« spolom na igrišču.

Zanimivo je, da se ta igra ni rodila na Holandskem, temveč so jo »uvozili« iz Švedske. Neki profesor iz Amsterdama jo je namreč proti koncu preteklega stoletja prinesel iz Švedske v svojo domovino ter jo tu populariziral.

Sedaj pa holandskim športnim delavcem nikakor ne uspe, da bi vzbudili zanimanje zanjo, tudi izven meja svoje dežele. Tudi »športna« smola po svoje. T. Z.

ZAKAJ SE PRITOŽUJEMO?

Stare Slovanke in stari Slovani (Slovanke smo omenili prve, ker je bil pred nekaj meseci 8. marec) so se pritoževali, ker so iz časovnega stroja izvedeli, da jih bomo mi, mladi Slovani ali današnji imenovali stare Slovanke. Ker je bilo med starimi Slovani precej Slovanek (žensk je sploh povsod več kot moških, razen na plesih) si lahko sami mislile, kako so se počutile, ko so gledale v prihodnjeplovo. Drugi razlog, da so se stare Slovanke jezile na nas, je bil isti, tretji razlog... n-ti razlog je bil prav tako tudi ta.

Niso pa se hudovale samo Slovanke. Vsi skupaj so se razburjali zaradi te naše terminologije, ki jih vse brez razlike imenuje stare in bi tako bodoči Slovani, ki bodo prišli za nami, lahko mislili, da so bili stari Slovani staromodni in da niso delali drugega kot da so godrnjali, da je število let delovne dobe, potrebnih za pokojnino, preveliko in da je čas mladosti in predzakonskega življenja prekratek.

Razburjali so se še zaradi marsičesa, samo o tem ne vemo dosti, ker oni niso izdali niti toliko knjig domačih avtorjev, kolikor jih je bilo v zadnjih letih izdanih v Zagrebu. Pravzaprav sploh niso vedeli, kaj je to knjiga, ker so bili vsi kompletno nepismeni, čeprav tedaj še niso izhajali lokalni časopisi. Poznali so samo knjigo za pritožbe, a še ta je bila ustmena in ni bila vsem dostopna.

Ti naši predniki niso govorili, kakor mogoče vi pričakujete, staroslovanski jezik, ker je bil ta šele kasneje odkrit, oziroma rekonstruiran. Čeprav niso govorili staroslovansko, so se ukvarjali z lovom, ribolovom, živinoreje, poljedelstvom in odvzemanjem lovine, ribolovine, živine, žita in vaških lepotic.

No, vaša pripomba, da je bilo že dovolj govora o starih Slovanih, je povsem umestna. S tem kratkim, to je diskutant-skim uvodom, smo hoteli samo povedati, da smo mladi Slovani nasledili godrnjanje od svojih prednikov, a smo ga razširili, poglobili, povzdignili in z eno besedo — izpopolnili.

Teh nekaj pripomb smo dodali v ta sestavek zato, ker so v glavnem nove, saj jih ne morete najti v nobeni slavistični, kaj šele neslavistični knjigi, razpravi, študiji, glavi ali repu.

Ce ponovimo: mi, mladi Slovani smo po dedovali razburjanje, godrnjanje in toženje — od svojih prednikov. Oglejmo si zdaj, zakaj godrnjamo zdaj mi, predstavniki južnoslovanske jezikovne skupine. Vsega tega ne bomo zabeležili s črtami in prerizi, ampak v petitu, kolonelu ali, bognečaj, v nonpareillu.

Misliti, da je vsem jasno, da bi bilo lažje naštet tisto, zaradi česar se ne razburjamo, toda naslov se glasi kakor se pač glasi in potemtakem se ga je treba držati, kajti že tako imamo preveč naslovov, ki z vsebino nimajo dosti zveze (imajo pa vzeze!).

VSAKDO TOZI NAD CEM, NEKATERI PA NAD VSEMI! Te tožbe lahko večkrat služijo dokazovanju teorije relativnosti.

Tako se, na primer, neki delavec pritožuje, ker nima 18.000 dinarjev mesečno, medtem ko se neki zdravstveni nadzelnik ali din-delavec (beri gospod doktor) pritožuje, ker nima na mesec 218.000 dinarjev. Vsekakor ima »doktor« več možnosti, da likvilira vzroke svojih tožb (delavcu pa se lahko zgodi, da njega likvidirajo iz podjetja).

Zene se pritožujejo, da sicer imajo dan žena, zato pa moškimi pripada ostalih 364 (ne računajoč prestopnih let).

»Me smo skromne,« pravijo žene, »in za začetek zahtevamo le mesec žena ali v najslabšem slučaju teden slabšega spola.«

Ker ženske niso ne borba proti alkoholizmu niti profesionalna orientacija niti ne promet, nimajo nobene možnosti, da bi se jim ta želja izpolnila. Za tolažbo jim ostane, da tudi teden otroka ne traja dlje.

Za razliko od žena se neki moške pritožujejo zaradi tega enega dne, mnogi se pa sploh ne, ker se ne spomnijo, da sploh obstoji! Če se bo kdo razburjal, češ zakaj pišemo v maju o dnevu žena, mu odgovorjamo: zakaj bi o ženah govorili samo ob 8. marcu!

Pri nas ni atletika kraljica športov, ampak je tožarjenje. Tega delimo na lahko in težko. V lahko tožarjenje uvrščamo tista vsakodnevna in vsakomesečna tožarjenja, toženje o preveč in premalo letih, o astronomskih cenah teletine, medtem ko v drugo skupino uvrščamo vsa tista tožarjenja, ki gredo uradnim potom preko sodišča. Kot vsaka razdelitev, ima tudi ta delitev mnogo pomanjkljivosti (kot naš neamaterski profesionalizem), toda, ker ni pri roki boljše, mora biti tudi ta delitev dobra. Zares, ta delitev je najboljša, ker je edina.

Glavna pomanjkljivost je ta, da ima mnogo pomanjkljivosti, od katerih ne bi smeli zamolčati naslednjih: v grupo težkih tožb (na osnovi naše klasifikacije) spadajo tudi tožbe zaradi sence, ki jo meče enoletna sadika na sosedov vrt; gledanje postrani z namenom škodovati časti in ugledu (najbolj goreče branimo tisto, česar sami nimamo); prilasčanje imetja v tolikšni vrednosti, kolikor velja sam sodni zapisnik itd., itd.

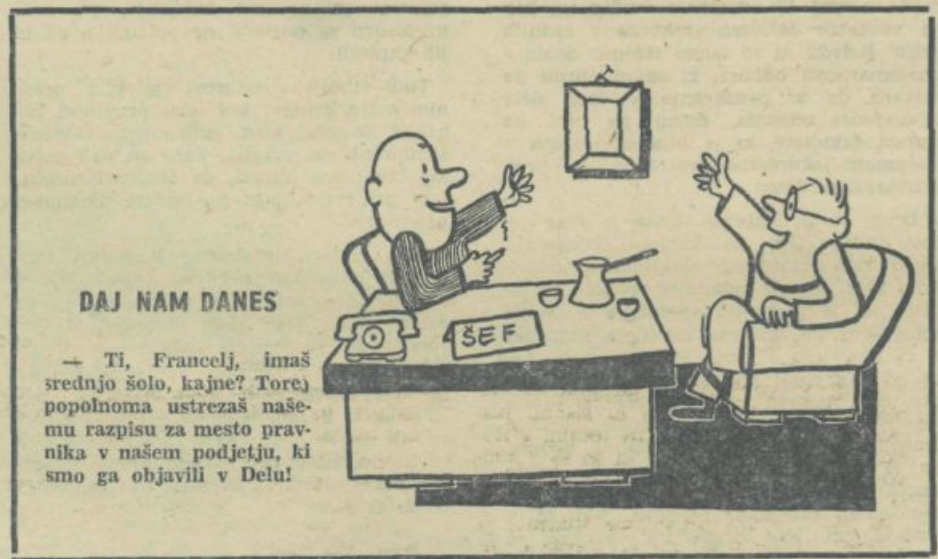
V tisto prvo skupino lažjih tožb spada tudi godrnjanje zaradi kopanja vsakega prisluznega dinarja v znoju lica svojega (kakor bi to povečali stari slabi pesniki), torej, zaradi mnogo dela in majhnega zaslužka. To, da se ljudje pritožujejo zaradi velikega truda, je povsem razumljivo, toda zakaj, vraga, se razburjajo tisti, ki sploh ne morejo dobiti dela!!! To je zares čudno, kakor je tudi čudno, da se zaradi malo truda in velikega zaslužka nihče ne razburja, kar spet dokazuje, da imamo veliko zavestnih ljudi.

Edina ustanova, ki živi od tožarjenja, je pri nas sodišče (mnoga podjetja poginjajo zaradi tožb). Če sodišče se pritožuje navadno toženi in njihova bližnja in zainteresirana družina, a morali bi se tudi drugi, ker se na sodišču sprejema podkupnina, toda konec koncev sodišče ni bolnišnica! Sodišče lahko na podlagi tega toži avtorja te humoreske, ker je lahko dokazati, da se podkupnina sprejema v privatnih stanovanjih in ne na sodišču. Brez oziroma na to, to pomeni, prav z ozirom na to, bomo dejali, da je dobro, da pri nas ne kaznujemo sprejemanja podkupnine, kajti če bi ga, ne bi imeli dovolj sodnikov (to je treba razumeti dvoumno).

O tožarjenju, godrnjanju, razburjanju in podobnem bi lahko napisali še precej, a še več bi lahko rekli. Na primer, precej nas je, ki se pritožujemo, da mnogi preveč grade socializem na sestankih in jim tako ostane premalo časa, da bi ga gradili v stvarnosti.

P. S. Naj bo to humoreska ali ne, tukaj je njen konec, medtem, ko je naše godrnjanje brezmejno. Če je ta tako imenovana humoreska komu toliko všeč, da želi avtorja tožiti, naj se napoti k advokatu, vseeno kateremu. Toženemu pa bo v imenu večine ime:

PAJA KANIZAJ

BONTON

V AVTOBUSU

Ti nasveti veljajo samo za tiste državljane, ki se v avtobusih vozijo, kajti za kondukterje je znano, da so zelo dostojni. Evo primera: če kondukter kakšnemu državljanu zapre vrata pred nosom, bo ta naštel vse psovke, kar jih zna. Kondukter pa bo ostal povsem miren in vljuden. In sedaj še navodila:

— Ne prepirajte se s kondukterji, oni imajo vedno prav! V avtobusu so oni šefi, vi pa samo poslušni uslužbenci!

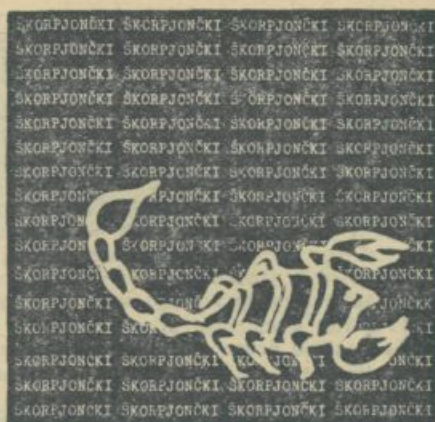
— Če sedite, odstopite mesto starejšim! Seveda, če je že na vrsti postaja, na kateri izstopite.

— Nikar se skozi gnečo ne prebijate s komolci! Ni treba, da prav na vsakem mestu kažete, da ste komolčar.

— Možje! Kadar sedite, vzemite v naročje deco, ki stoji. Posebno žensko deco med 18. in 25. letom!

— Kondukterji še ne delajo po učinku. Zaradi tega se izogibajte kupiti vozovnico. Ta listek papirja bi morali kasneje vreči na ulico proč, a to ni v skladu s pravili lepega obnašanja.

Ivica Djukić

MAMLJIVA REKLAMA

Cankarjeva založba namerava izdati v prihodnjih desetih letih sto svetovno znanih romanov. Vsaka knjiga bo po prizadevanjih založbe veljala naročnika samo šest sto dinarjev. Vendar namerava založba izdati mnoge romane v več knjigah, čeprav jim je nekatere romane pred leti že uspelo natisniti le v eni knjigi. Več knjig — večkrat po 600 dinarjev. Preprosto in koristno!

STROKOVNA VZGOJA

Ob dvajsetletnici slovenskega novinarskega društva je bila, kot doslej že večkrat, poudarjena tudi skrb za strokovni napredek mlajših kadrov. Videti je, da je bila skrb strokovnega društva precejšnja, zato so pričeli tudi drugi poučevati, kaj in kako je treba pisati.

KUPCI AVTOMOBILOV, POZOR!

Odkar veljajo novi predpisi o uporabljanju potniških vozil v družbeni lastni, je morda pričakovati razprodajo nekaterih avtomobilov. Zasedajte objave v časopisju!

CASI SE SPREMINJAJO IN MI Z NJIMI

Včasih, ko se ozremo nazaj na prehojeno pot v zadnjih petnajstih, dvajsetih letih, se ob marsikaterem spominu na dogodke, ki so nam tedaj razburjali kri, le še prizanesljivo nasmehnemo. »Da, da, tako smo delali 1948, takrat je bilo nekaj takega mogoče. Takšne so bile metode tiste dobe.«

Bržčas bo tudi marsikatera današnja gorečnost s patino časa zaslužila tak ironičen nasmešek. Zato nikar ne pretiravajmo!

ZGODBE O DNEVIH

Ponedeljek se je blazno zaljubil v Soto, a se ji nikakor ni mogel približati. Ona je še naprej hodila samo s Petkom.

Vsi ostali dnevi so zaradi Nedelje povzdignili velik hrup. »Koliko časa bo pa šlo tako? Mi vsi delamo in se mučimo, ti pa zmeraj počivaš!«

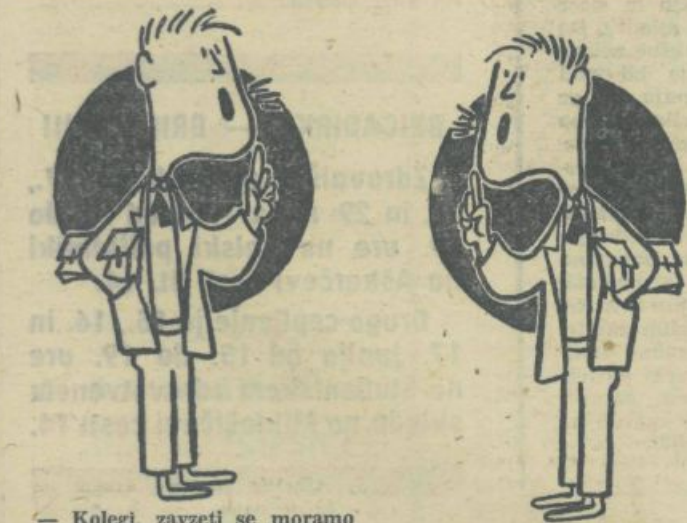
Torek je poklical Cetrka: »Takoj pridi in zamenjaj Sredo. Ta nesreča spet ni prišla v službo.«

Prvi april je bil od vseh svojih tovarišev v letu najbolj nesrečen. Nihče mu ni ničesar verjel, le vsi so se mu smejali.

Dan varčevanja je hranil denar in je imel v banki že precejšnjo vsoto. Potem pa se je oženil z Dnevom žena in soproga je hitro porabila vse prihranke.

Vsi ostali dnevi, razen Torka so bili nejevoljni in jezni. Torek pa je vse do nedavna bil vedno dobre volje. Ob torkih namreč naša televizija ni imela programa.

Trideseti dan v mesecu je nagovoril Prvega: »Ti si mnogo bolj priljubljen kot jaz. Mene se vsi hočejo znebiti, tebe pa željno pričakujejo!«

— Kolegi, zavzeti se moramo za izboljšanje materialnega položaja študentov. Doseči moramo zvišanje stipendij, gradnjo domov itd....

— Tovariši, v tem letu moramo doseči tudi večjo angažiranost študentov pri reševanju običajnih družbenih vprašanj!

Samoupravljanje študentov

Pred dnevi je imela redakcija Studentskog lista zanimiv razgovor z dr. Zarkom Vidovičem, profesorjem fakultete za politične vede. Na vprašanje, ali so študenti resnično sposobni, da dajo svoj del v samoupravnih organih ob novih statutih in če so, koliko naj bo to njihova vloga, je prof. dr. Vidovič obširneje odgovoril. Citiramo nekaj najbolj zanimivih misli: »Samoupravljanje študentov v delovnih skupnostih fakultet je lahko demagogija. Kriza univerze ni v tem, ali študenti upravljajo ali ne, ampak v tem, ker je pouk na nizkem nivoju, kriza je v slabih kadrih. Zato je naloga profesorjev in študentov, da dvignemo kvaliteto pouka na višji, znanstveni nivo. Z razpravami o samoupravljanju tega ne bomo naredili. Konkretno: profesorji še vedno niso dovolj stimulirani in zato ostajajo najboljše moči še vedno v proizvodnji, kjer njihovi talenti propadajo. Slabi ali nezainteresirani profesorji ne pišejo knjig in učbenikov, študent pa potrebuje knjige današnjega časa, ne pa stare zgodbe. Profesorji prihajajo na fakulteto utrujeni, brez volje. Vzrok je prav gotovo v tem, da imajo zaradi slabe stimulacije tri delovna mesta – tri plače. Kako najti izhod? Problemi niso enostavni. Za rešitev je treba premakniti ves naš družbeni mehanizem, doseči drugačno delitev narodnega dohodka, tako da bo kader na univerzi primerno stimuliran in vezan na svoje delovno mesto. O tem naj študenti razpravljajo. Ko izdajamo skripta in učbenike, ugotavljamo, da so predragi. Zakaj težimo, da so stipendije čim večje, zapravljajo pa jih študentje po barjih, saj je še vedno očitno, da ima stipendije največji procent dobro situiranih študentov. Naj bodo stipendije takšne kot doslej, skripta in menze pa naj odgovorni iz ostalih sredstev primerno dotirajo. Sodim, da študent za razprave o učnem programu ni dovolj strokovno usposobljen, niti dovolj zrel in je potemtakem nestrokovnjak in zato bo imelo samoupravljanje študentov korist samo v takšnih vprašanjih, na katere lahko tudi dajo študentje zadovoljive odgovore. To so režim študija, izpitni rok, konzultacije, vaje, študentski domovi, prehrana, knjižnice, športni in zabavni objekti, skratka: vse, kar vpliva na kvaliteto študija. Prav tako menim, da je sedanja generacija premalo samokritična. Naše univerze morajo biti v vsakem slučaju glavni nosilci ideje družbenega progressa v naši državi. Ne pozabite, da je to doba znanstvenega socializma, toda danes se v znanost, posebno na fakultetah, relativno malo vlaga.«

S. Rular

Včeraj so bila zaključena predavanja 5. avtomoto tečaja, ki ga je pripravila Zveza študentskih organizacij Ljudske tehnike. V nizu 16 predavanj so inštruktorji SOLT seznanili tečajnike z osnovami motoroznanstva, s prometnimi predpisi, s tehniko vožnje in z navodili za prvo pomoč pri prometnih nesrečah. Tečaj je obiskovalo 73 slušateljev, od katerih pa nekateri zaradi nerednega obiskovanja predavanj ne bodo (po pravilih AMZJ) pripuščeni k izpitu. Večina tečajnikov namerava opraviti izpit za voznike motornih vozil B kategorije, nekaj od njih pa tudi za motorno kolo. Za razliko od tečajev drugih AMD, so tečaj SOLT toliko primernejši, saj so predavanja zgostena primerno prirejena študentskemu nivoju in tudi štirikrat cenelša. Obžalovati je le, da je edini SOLT-ov fičko od jutra do večera zaseden za praktične vožnje, tako da bodo morali mnogi vaditi vožnjo drugod, kjer so šolske ure dražje, zanimanje pa nič manjše. Pri SOLT upajo, da bodo kmalu dobili še en Fiat, morda pa bo tudi JLA, obenem s pooblastilom za šolanje voznikov – bodočih vojaških obveznikov, pri čemer na pomoč z nekaj vozili za praktični pouk.

Klubi

»Znanost in tehnika«

Na kongresu Ljudske tehnike Slovenije decembra lani so sprejeli sklep o ustanovitvi zveze klubov znanosti in tehnike. Klubi, ki so predvsem rezultat potrebe, da bi imeli čim več mladine, ki se zanima za znanstveno delo, se ustanavljajo pri šolah druge stopnje, višjih šolah in fakultetah. Klubi delujejo kot višja oblika amaterske dejavnosti, ki prerašča raven splošno znanih krožkov. Njihova posebnost je v tem, da delujejo pod dobrim strokovnim vodstvom in se ukvarjajo z najrazličnejšimi nalogami, ob katerih se razvija smisel mladine in študentov za strokovno poglobljanje in za obliko dela, ki so značilne za laboratorije, analitične in razvojne oddelke po tovarnah. Skupine ali posamezniki se lotevajo določenih nalog, ki so ali pa tudi niso povezane z njihovim študijem. Ker so priprave za ustanovitev klubov po fakultetah v večini primerov šele na začetku in interesi se nimajo potrebnih izkušenj, bo konec maja v Ljubljani posvetovanje predsednikov in mentorjev teh klubov, na katerem bodo govorili o načinu dela, o koordinaciji dela med posameznimi klubi, o organizaciji prvega republiškega tabora itd. V poletnem času bo zveza pošiljala v tuzemstvo na strokovno izpopolnjevanje nekaj najprizadevnejših predstavnikov posameznih klubov, ki obvladajo tuje jezike.

tribuna

Svojevvrsten »rekord«

Če bi sodili aktivnost Zveze študentov na biotehniški fakulteti po udeležbi na letni skupščini, potem bi dobili kaj slabo sliko o pomenu in vlogi organizacije na fakulteti. Skupščine se je namreč udeležilo komaj 10 odstotkov študentov, kar je vsekakor žalosten »rekord« v zadnjih letih. Krivdo za to lahko iščemo delno v malomarnosti odbora, ki se ni obrnil na dekana, da bi predavanja v času dela konference odpadla, delno pa tudi na upravi fakultete, ki je bila seznanjena z datumom skupščine neuradno že pred štirinajstimi dnevi.

Drugi vzrok slabega obiska je prav gotovo tudi v tem, da študenti posvečajo dosti več pozornosti skupščinam oddelkov, kjer je bila udeležba veliko večja. Zato se je postavilo vprašanje o boljši integraciji ZS znotraj fakultete same in v zvezi s tem o vlogi FO. Pet oddelkov, ki so raztreseni po različnih koncih mesta, ima namreč svoja združenja in je bil FO v preteklosti v veliki meri le transmisija med njimi in UO. V bodoče naj z večjimi akcijami, ki bodo imele značaj fakultete, najde svoje delovno mesto. Sklep skupščine se glasi, naj se v prihodnjem letu organizira simpozij o

student

BEOGRAD — Študenti beogradske univerze so kot vsa naša mladi na organizirali v čast dneva mladosti vrsto prireditev in manifestacij, od katerih je bila najpomembnejša že tradicionalni »Ples cvetja« v študentskem mestu. V soboto 23. maja se je na odprtem prostoru med tretjim in četrim domom zbrala velika množica študentov, ki je ob cvetju, glasbi in prigodnem programu prijetno preživela večer. V okviru praznovanja je SKUD »Branko Krstanović« priredil dva koncerta posebej za študente. Ferialci so na sam dan mladosti priredili v Džerdapsko so tesko izlet, ki se ga je udeležilo nad 600 njihovih članov. Športniki so v teh dneh odigrali finalna srečanja vseh medfakultetnih prvenstev, povrh tega pa so tekmovali tudi z drugimi univerzitetnimi centri. Beograjski študenti so si lahko ogledali veliko razstavo študentskih stvaritev vseh umetniških akademij.

INDEX

NOVI SAD — Na nedavnem zasedanju uprave strojne fakultete v Novem Sadu so poročali o rezultatih letošnjih izpitnih rokov. V obširni razpravi so prišli do zaključka, da so uspehi zelo slabi. Uprava je vzroke analizirala in ugotovila, da so osnovni razlogi verjetno v pomanjkanju učnega kadra. Sedanji

problemih kmetijstva, kamor bi povabili tudi predstavnike prakse. Letos so namreč prav študentje biotehnike na teh razpravah na univerzi zatajili.

Stalen problem na fakulteti so že vrsto let učbeniki in kaže, da zaradi pomanjkanja sredstev tudi v bodoče ne bo bistveno bolje, ker fakulteta sama nima sredstev za njihovo izdajanje, pa tudi profesorji se pogosto ne potrudijo, da bi jih napisali.

Tudi študijska reforma je bila premet ostre kritike, ker učni programi ponekod še zdaj niso prilagojeni stopenjskemu načinu študija. Zato so dali predlog fakultetni upravi, da študenti sodelujejo pri revidiranju programov skupno s profesorji.

Slab materialni položaj študentov (komaj 20 odstotkov prejema stipendije) je v čudnem nasprotju z zahtevami, ki se danes postavljajo pred kmetijstvo. Gospodarske organizacije kažejo namreč izredno malo zanimanja za štipendiranje in to prav tiste, ki imajo najmanj strokovnjakov. Zaradi tega so postavili zahtevo, da se da več sredstev za nove kadre in to ne samo neposredno preko štipendij, ampak tudi posredno za izgradnjo nove fakultete.

I. M.

kader, čeprav se mu mora do neke mere priznati kvaliteta in trud, študentom namreč zaradi velikega števila ne more nudi vsega, kar je za uspešen študij potrebno. Drugi vzrok, ki je prav tako odigral pomembno vlogo, je ta, da študenti ne morejo študirati in delati na fakulteti, kjer bi njihovo delo nadzorovali profesorji in asistenti. Ker za sedaj ni možnosti, da bi študij na fakulteti sami omogočili vsem študentom, so sklenili, da bodo to ugodnost zaenkrat imeli le študenti četrtega letnika, pozneje pa bi to prenesli tudi na ostale letnike.

naši dani

SARAJEVO — Mladinski klub Narodne univerze v Sarajevu je nedavno pričel z organiziranjem družabnih večerov na nov način in sicer pod nazivom: »Večer za mlade«. Do sedaj so priredili štiri takšne zabavne večere, obisk pa je bil pod pričakovanji. Vendar upajo, da se bo takšno stanje popravilo. Namen teh večerov je, da s pesmijo in plesom, s poezijo in igrami mladi spoznajo vse narode sveta. Tako so izvedli popolna programa o Španiji in Franciji. Udeleženci dosedanjih večerov so se o njih zelo pohvalno izrazili, posebej pa jih je navdušil Kornelije Kovač s svojim kvartetom. Ker je mladinski klub zainteresiran, da poleg teh zabav nudi mladini tudi zabave povsem po njihovi želji, bo v kratkem naredil med sarajevsko mladino anketo na temo: Kaj si mladina želi?

KAJ NAM PAMOREJO??
MOREJO!, MOREJO!!!

Teden Počitniške zveze

Da bi tudi Počitniška zveza doprinesla svoj delež k proslavljanju dneva mladosti, je izvršni odbor Počitniške zveze Jugoslavije sklenil teden od 17. do 23. maja proslavljati kot teden PZ, saj so v tem obdobju prav vse organizacijske enote od družin do odborov v republiki težile, da bi organizirale čim več izletov, pohodov in zborovanj. Ljubljanski študentje-počitničarji so se v teh dneh udeleževali izletov, ki so jih prirejale posamezne družine po fakultetah; ponekod so imeli tudi predavanja s turističnega področja. Za vse študente ljubljanske univerze je IO PZ univerze priredil preteklo nedeljo velik piknik ob Zbiljskem jezeru pri Medvodah. Piknika, ki je bil združen tudi s kulturnim programom, športnimi igrami in zborovanjem ob tabornem ognju, se je udeležilo nad sto študentov. Udeleženci so se pozno zvečer vedri in spočiti ter s pesmijo vračali nazaj v Ljubljano. V prihodnjih dneh pa pripravljajo v okviru zaključka praznovanja na univerzi predavanje z barvnimi diapozitivi prof. Hubada »S PZ po Jugoslaviji«. Za predavanje je med študenti veliko zanimanje, saj so prof. Hubad in njegovi diapozitivi znani ne več samo v vsej Sloveniji, ampak že tudi po ostali Jugoslaviji.

Kartanje v Naselju

Iz Studentskega naselja prihaja vedno več pritožb nad praznim »hazarderskim klubom«, ki ima dan za danem vse več privrženec. V času, ko žive nekateri študenti v razmerah, ki dajejo porazne statistike, saj vemo, da je preko 20 procentov ljubljanskih študentov podhranjenih in ko se borimo, da bi minimalna stipendija znašala vsaj 18000 din, je v Naselju običajen zaslužek ali pa izguba kvartopircev v eni noči podoben ali pa še večji od te vsote. Ker nemalokrat ugotavljamo, da so prav ti kvartopirci slabi ali celo »večniki« študenti, medtem ko študirajo nekateri dobri študenti v težkih razmerah, je očitno, da kljub nekaterim poostrenim kriterijem pri podeljevanju štipendij in sprejemanju v domove le še ni vse v redu. Zaradi tega se strinjamo s tistimi, ki zahtevajo v podobnih primerih ostre ukrepe.

BRIGADIRKE — BRIGADIRJI!

Zdravniški pregledi so 27., 28. in 29. maja 1964 od 15. do 19. ure na šolski polikliniki na Aškerčevi cesti št. 14.

Drugo cepljenje je 15., 16. in 17. junija od 15. do 19. ure na študentskem zdravstvenem skladu na Miklošičevi cesti 14.